

Forbruksundersøkelsen 2022

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2024/46

Gezim Seferi, Aina Holmøy, Magnar Lillegård og Kristin Egge-Hoveid

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 6. november 2024

Rettet 18. desember 2024

ISBN 978-82-587-2955-3 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Dette dokumentasjonsnotatet gir en oversikt over gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås Forbruksundersøkelse 2022.

Ved Seksjon for personundersøkelser har Gezim Seferi og Aina Holmøy hatt ansvaret for datainnsamlingen og Trond Båshus har vært ansvarlig for programmering av skjema i Blaise samt tilrettelegging av data. Magnar Lillegård ved Seksjon for metoder har trukket utvalget. Prabakar Venkataraman og Eiliv Lægreid ved Seksjon for dataplattform har programmert webapplikasjonen (dagboken) og webskjema. Prosjektansvarlig for Forbruksundersøkelsen 2022 har vært Kristin Egge-Hoveid ved Seksjon for inntekts- og leveårsstatistikk.

Statistisk sentralbyrå, 16. august 2024

Arvid Lysø

Sammendrag

I 2022 gjennomførte Statistisk sentralbyrå en ny forbruksundersøkelse, ti år etter forrige undersøkelse i 2012. Undersøkelsen kartlegger forbruksmønsteret til norske husholdninger. Hovedformålet er å gi en detaljert oversikt over private husholdningers forbruk av varer og tjenester, og å belyse forskjeller i forbruksmønstre mellom ulike husholdningstyper.

Undersøkelsen i 2022 bestod av tre deler. Første del var et telefonintervju på om lag 10 minutter. Andre del var registrering av private utgifter i 7 dager i en webapplikasjon (elektronisk dagbok). Husholdningene kunne velge å ta bilde av kvitteringer for automatisk gjenkjenning av varelinjene, eller manuelt registrere hver varelinje. Siste del var å fylle ut et selvadministrert webskjema på omtrent 40 minutter, med spørsmål om faste utgifter og utgifter til varer og tjenester som kjøpes forholdsvis sjelden.

Til undersøkelsen ble det trukket et utvalg på 12 000 husholdninger, hvor minst en av personene i husholdningen var i alderen 18–84 år. Av disse var 95 husholdninger utenfor målpopulasjonen, slik at bruttoutvalget var på 11 905 personer. I utvalgstrekkingen ble husholdningene tildelt en tilfeldig kontaktperiode, det vil si en uke hvor de skulle kontaktes av en intervjuer for gjennomføring av telefonintervjuet. Undersøkelsen pågikk over et helt kalenderår, og utvalget ble derfor delt inn i 52 kontaktperioder. I hver av husholdningene ble det valgt en kontaktperson etter fastsatte kriterier. Det var denne personen som ble kontaktet av intervjuer og som mottok informasjonsmateriell og påminninger.

I intervjuet ble husholdningene tildelt en uke hvor de skulle registrere utgifter. Dette var i utgangspunktet den første hele uken etter at telefonintervjuet ble gjennomført. Husholdningene hadde imidlertid mulighet til å forskyve registreringsperioden med inntil fem uker.

I alt 3 507 husholdninger fullførte hele undersøkelsen, noe som tilsvarer 29,5 prosent av bruttoutvalget. Gruppert etter kontaktpersonens alder, finner vi den høyeste svarprosenten i aldersgruppen 25 og 66 år og den klart laveste i gruppen 80–84 år, hvor kun 6 prosent har fullført hele undersøkelsen. Den lave oppslutningen blant de eldste skyldes både at mange ikke ønsket å delta og at mange var forhindret fra å delta på grunn av manglende teknisk kompetanse eller utstyr.

Blant kontaktpersoner med høyere utdanning er svarprosenten om lag 41 prosent. Til sammenligning er den 14 prosent blant personer med lav utdanning og kun 11 prosent for de med uoppgitt utdanning. I gruppen med uoppgitt utdanning er en stor andel forhindret fra å delta, blant annet på grunn av utfordringer med språk.

For å vurdere om det er skjevheter i utvalget, har vi sammenlignet fordelingen i brutto- og netto-utvalget for utvalgte kjennemerker. Husholdninger hvor kontaktpersonen har lav utdanning eller høy alder er klart underrepresentert i nettoutvalget. Det er justert for disse skjevhetene gjennom frafallsvektning.

Omtrent en av fire husholdninger har forskjøvet registreringsperioden med en eller flere uker. Andelen forskyvninger er høyest i påske og sommerferieuken, noe som har ført til at antall fullførte dagbøker er litt lavere i disse periodene. Det er beregnet frafallsvakter for å justere for skjevheter som følge av forskyvninger i registreringsperioder og at frafallet er høyere i enkelte perioder av året.

Dataene som hentes inn kompletteres med opplysninger fra register. Før intervjuet kobles det til opplysninger arbeidssted, utdanning, bosted og informasjon om husholdningen. I etterkant kobles det til informasjon om inntektsopplysninger, ytterligere husholdningsinformasjon, mm. I desember 2023 ble det publisert resultater fra [Forbruksundersøkelsen 2022](#) på ssb.no. Data fra Forbruksundersøkelsen, som kan benyttes av forskere og studenter er tilgjengelig på [sikt.no](#).

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Populasjon og utvalg	7
2.1. Populasjonen	7
2.2. Utvalget	7
2.3. Kontaktperioder og registreringsperioder	8
3. Datainnsamling	10
3.1. Innsamlingsmetode	10
3.2. Telefonintervju	10
3.3. Registrering av utgifter	11
3.4. Selvadministrert webskjema	12
3.5. Utsendinger	12
3.6. Feltperiode og svarinngang	13
3.7. Forskyvning av registreringsperiode	14
4. Datakvalitet	16
4.1. Frafall	16
4.2. Utvalgsskjevhet	17
5. Vekting og usikkerhet	21
5.1. Utvalgsskjevhet	21
5.2. Vektenes spredning	24
5.3. Vektenes effekt på statistikken	24
5.4. Usikkerhetsberegninger	25
6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	27
6.1. Intervju og webskjema	27
6.2. Registrering av utgifter	28
6.3. Bearbeidingsfeil	28
7. Bearbeiding og tilrettelegging av data	30
7.1. Klassifisering, editering og kontroll av data	30
7.2. Registerkoblinger	31
7.3. Publisering på ssb.no	31
8. Utlevering av data	33
8.1. Tilgjengelige data for forskere hos Sikt	33
8.2. Data tilgjengelig hos Eurostat	33
8.3. Sletting og omkodinger av data før utlevering	33
Referanser	34
Appendix A: Telefonintervjuet	35
Appendix B: Skjermbilder fra webapplikasjonen	44
Appendix C: Selvadministrert webskjema	48
Appendix D: Hovedutsending e-post	62
Appendix E: E-post utsending etter telefonintervjuet	63
Appendix F: E-post med takk for deltakelse	64
Appendix G: SMS tekster	65

1. Bakgrunn og formål

Forbruksundersøkelsen (FBU) kartlegger forbruksmønsteret til norske husholdninger. Hovedformålet med undersøkelsen er å gi en detaljert oversikt over private husholdningers årlige forbruk av varer og tjenester.

Privat forbruk bidrar til økonomisk vekst, skaper arbeidsplasser, stimulerer til investeringer og gir betydelige skatteinntekter. Detaljert kunnskap om våre forbruksvaner, hvordan dette endrer seg over tid og i ulike økonomiske situasjoner er viktig for å forstå samfunnsutviklingen og for å utforme en rettferdig og stabil økonomisk politikk.

Forbruksstatistikken er også en viktig kilde for å forstå hva husholdninger i Norge har av utgifter og hva vi bruker pengene våre på. Statistikken viser hvordan fordelingen av utgifter til blant annet strøm, mat, klær og transport varierer mellom husholdningstyper, mellom inntektsgrupper og familietyper. Dette er viktig kunnskap for å belyse sosial og økonomisk ulikhet.

SSB har publisert forbruksstatistikk siden 1958. I perioden 1974 - 2009 har data til forbruksstatistikken vært samlet inn årlig uten store innholdsmessige endringer. Før 1974 ble det gjennomført landsomfattende forbruksundersøkelser i 1958, 1967 og 1973. Etter 2009 ble Forbruksundersøkelsen publisert i 2012 og 2022. I 2022 gjennomgikk undersøkelsen en større omlegging som gir brudd i tidsseriene. Fra og med 2025 vil undersøkelsen gjennomføres etter europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/1700 og vil publiseres minimum hvert femte år.

Resultater fra forbruksundersøkelsen publiseres som offisiell statistikk på ssb.no. Statistikken benyttes blant annet av det offentlige i planleggings- og utredningsarbeid, av media, og forskere innenfor økonomi, levekår, forbruk og bærekraft. Statistisk sentralbyrå bruker statistikken internt til revisjon av nasjonalregnskapet, til vektorer for Konsumprisindeksen (KPI) og til analyse- og forskning. Mikrodata stilles til rådighet for forskere og studenter via Sikt og Eurostat.

Tabell 1.1 Nøkkeltall

Nøkkeltall	Antall i alt	Prosent
Utvalg (husholdninger trukket fra kosthusholdningsregisteret)	12 000	-
Avgang	95	-
Bruttoutvalg	11 905	100,0
Delvis frafall (rekruttert, men mangler webskjema og/eller registreringer i dagboken)	1 071	9,0
Frafall	7 327	61,5
Nettoutvalg	3 507	29,5
Innsamlingsmetode	Multi-mode	
Feltperiode	13. desember 2021 til 15. januar 2023	

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

2. Populasjon og utvalg

2.1. Populasjonen

Målpopulasjonen i Forbruksundersøkelsen er alle private kosthusholdninger i Norge. En kosthusholdning er definert som en husholdning der medlemmene, i tillegg til å bo i samme bolig, også har felles kost¹. Med privat menes det at institusjonsbeboere ikke er inkludert i undersøkelsen. SSBs kosthusholdningsregister, som forvaltes av Seksjon for befolkningsstatistikk, har som ambisjon å dekke denne populasjonen. Husholdningene i kosthusholdningsregisteret kan derfor brukes som grunnlag for å trekke utvalg og blir med det vår undersøkelsespopulasjon, heretter kalt trekkeramme. Av hensyn til datainnsamlingen, ble trekkerammen begrenset til å omfatte husholdninger som inneholdt minst én person i aldersgruppen 18–84 år, dvs. født i perioden 1938–2004.

Husholdningstyper

I kosthusholdningsregisteret er husholdningene delt inn i 23 ulike kategorier. Denne inndelingen kan brukes til å definere seks husholdningstyper: 1) enpersonhusholdninger, 2) par uten hjemmeboende barn, 3) par med små barn (yngste barn 0–5 år), 4) par med store barn (yngste barn 6–17 år), 5) enslig forsørger og 6) andre husholdningstyper. Dette gir oss igjen mulighet til å overrepresentere husholdningstyper som det ellers ville blitt for få av i utvalget.

2.2. Utvalget

Bruttoutvalget består av 12 000 husholdninger fordelt etter de seks husholdningstypene nevnt i forrige avsnitt. Utvalget er økt med 5000 husholdninger i forhold til undersøkelsen i 2012, på grunn av kortere registreringsperiode i 2022. Se mer om dette i 2.3. For å holde utvalget mer oppdatert under datainnsamlingen, ble utvalget delt i to: Første halvdel av utvalget (Tabell 2.1), som ble brukt i første halvår 2022, ble trukket i november 2021, mens andre halvdel (Tabell 2.2) ble trukket i mai 2022 og brukt i andre halvår 2022. De tre husholdningstypene par med små barn, par med store barn og enslig forsørger ble overrepresentert i bruttoutvalget, mens enpersonhusholdninger ble underrepresentert. Stratifisering etter husholdningstype er gjort for å få tilstrekkelig antall fullførte intervju til analyseformål blant alle husholdningstypene. Innenfor hver husholdningstype ble utvalget trukket slik at fordelingen etter fylke i bruttoutvalget var den samme som i trekkerammen.

Tabell 2.1. Trekkeramme og bruttoutvalg første trekking, etter husholdningstype. Trekkerammen er basert på kosthusholdningsregisteret per 01.11.2021

	Antall i trekkerammen	Andel i trekkerammen	Antall i bruttoutvalget	Andel i bruttoutvalget
I alt	2 559 581	100,0	6 000	100,0
01 Enpersonhusholdninger	1 060 732	41,4	1 300	21,7
02 Par uten hjemmeboende barn	525 547	20,5	1 100	18,3
03 Par med små barn (yngste barn 0–5 år)	224 082	8,8	950	15,8
04 Par med store barn (yngste barn 6–17 år)	264 298	10,3	1 000	16,7
05 Enslig forsørger	120 439	4,7	750	12,5
06 Andre husholdningstyper	364 483	14,2	900	15,0

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

¹ [Definisjon av enhetstyper – SSB](#)

Tabell 2.2 Trekkeramme og bruttoutvalg andre trekking, etter husholdningstype. Trekkerammen er basert på kosthusholdningsregisteret per 01.05.2022

	Antall i trekkerammen	Andel i trekkerammen	Antall i bruttoutvalget	Andel i bruttoutvalget
I alt	2 575 063	100,0	6 000	100,0
01 Enpersonhusholdninger	1 069 368	41,5	1 300	21,7
02 Par uten hjemmeboende barn	528 149	20,5	1 100	18,3
03 Par med små barn (yngste barn 0–5 år)	223 702	8,7	950	15,8
04 Par med store barn (yngste barn 6–17 år)	265 807	10,3	1 000	16,7
05 Enslig forsørger	120 598	4,7	750	12,5
06 Andre husholdningstyper	367 439	14,3	900	15,0

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Kontaktperson

I hver av de uttrukne husholdningene ble det valgt en kontaktperson (referanseperson). For enpersonhusholdninger er denne ene personen også kontaktperson. For husholdninger bestående av to eller flere personer, ble kontaktpersonen bestemt etter følgende regler:

- I familier med hjemmeboende barn (énfamiliehusholdninger) ble kontaktpersonen valgt på ulik måte i utvalgene for første og andre halvår. I første halvår ble den yngste av foreldrene valgt som kontaktperson. I praksis fikk vi da flere kvinner enn menn. Unntak: Hvis ingen av foreldrene var under 70 år, ble det eldste barnet kontaktperson. I andre halvår ble kontaktpersonen valgt tilfeldig blant foreldrene. Unntak: Hvis bare én av foreldrene var under 70 år, ble den yngste valgt, og hvis ingen var under 70 år, ble det eldste barnet valgt.
- For par uten hjemmeboende barn (énfamiliehusholdninger), samt flerfamiliehusholdninger, ble kontaktpersonen valgt tilfeldig blant de husholdningsmedlemmene som var mellom 18 og 69 år. Dersom ingen i husholdningen var under 70 år, ble den yngste personen i husholdningen kontaktperson.

Det ble valgt to ulike tilnærminger i første og andre halvår, for å se om det å kontakte den yngste av foreldrene i familier med hjemmeboende barn hadde en positiv innvirkning på resultatene, fremfor å velge kontaktperson tilfeldig. Resultatene viste at det ikke utgjorde noen forskjell om vi valgte tilfeldig eller den yngste av foreldrene.

2.3. Kontaktperioder og registreringsperioder

En registreringsperiode er den tidsperioden en husholdning fører utgiftene sine. Når undersøkelsen har blitt gjennomført tidligere år, registrerte husholdningene utgifter i 14 dager, men for å redusere oppgavebyrden for husholdningene ble perioden nå redusert til 7 dager. Ettersom undersøkelsen går over et helt år, ble utvalget derfor tilfeldig delt inn i 52 like store perioder. Tidligere har registreringsperioden blitt tildelt husholdningene tilfeldig i trekkingen. Denne gangen ble husholdningene tildelt en kontaktperiode, det vil si en uke hvor de ble kontakte av en intervjuer for gjennomføring av et telefonintervju. I telefonintervjuet ble husholdningene tildelt en registreringsperiode. Dette var i utgangspunktet den første hele uken etter at intervjuet ble gjennomført. Husholdningene hadde imidlertid mulighet til å forskyve registreringsperioden med inntil fem uker.

Tabell 2.3 viser utvalget fordelt etter kontaktperiode.

Tabell 2.3 Bruttoutvalget fordelt etter kontaktperiode

Kontaktperiode	Fra dato	Til dato	Antall i utvalget
1	13.12.2021	17.12.2021	231
2	03.01.2022	09.01.2022	230
3	10.01.2022	16.01.2022	230
4	17.01.2022	23.01.2022	230
5	24.01.2022	30.01.2022	230
6	31.01.2022	06.02.2022	230
7	07.02.2022	13.02.2022	231
8	14.02.2022	20.02.2022	230
9	21.02.2022	27.02.2022	230
10	28.02.2022	06.03.2022	230
11	07.03.2022	13.03.2022	230
12	14.03.2022	20.03.2022	230
13	21.03.2022	27.03.2022	231
14	28.03.2022	03.04.2022	230
15	04.04.2022	10.04.2022	230
16	11.04.2022	17.04.2022	230
17	18.04.2022	24.04.2022	230
18	25.04.2022	01.05.2022	230
19	02.05.2022	08.05.2022	231
20	09.05.2022	15.05.2022	230
21	16.05.2022	22.05.2022	230
22	23.05.2022	29.05.2022	230
23	30.05.2022	05.06.2022	230
24	06.06.2022	12.06.2022	230
25	13.06.2022	19.06.2022	231
26	20.06.2022	26.06.2022	230
27	27.06.2022	03.07.2022	230
28	04.07.2022	10.07.2022	230
29	11.07.2022	17.07.2022	230
30	18.07.2022	24.07.2022	230
31	25.07.2022	31.07.2022	230
32	01.08.2022	07.08.2022	230
33	08.08.2022	14.08.2022	230
34	15.08.2022	21.08.2022	230
35	22.08.2022	28.08.2022	230
36	29.08.2022	04.09.2022	230
37	05.09.2022	11.09.2022	230
38	12.09.2022	18.09.2022	230
39	19.09.2022	25.09.2022	230
40	26.09.2022	02.10.2022	229
41	03.10.2022	09.10.2022	229
42	10.10.2022	16.10.2022	229
43	17.10.2022	23.10.2022	229
44	24.10.2022	30.10.2022	229
45	31.10.2022	06.11.2022	229
46	07.11.2022	13.11.2022	229
47	14.11.2022	20.11.2022	229
48	21.11.2022	27.11.2022	229
49	28.11.2022	04.12.2022	229
50	05.12.2022	11.12.2022	229
51	12.12.2022	18.12.2022	229
52	12.12.2022	18.12.2022	229

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Datainnsamlingen på Forbruksundersøkelsen er tredelt.

- Først gjennomføres et telefonintervju på om lag 10 minutter. Hovedformålet er å rekruttere husholdningen til undersøkelsen og å kartlegge husholdningssammensetningen og hvem som skal ha hovedansvaret for registrering av husholdningens utgifter.
- Deretter registrerer husholdningen alle sine private utgifter i 7 dager i en webapplikasjon (elektronisk dagbok).
- Husholdningene skal også fylle ut et selvadministrert webskjema som i gjennomsnitt tar om lag 40 minutter. I webskjemaet kartlegges større utgifter som utgifter til boliglån og kjøp som gjøres forholdsvis sjelden, som for eksempel utgifter til møbler og hvitevarer. Webskjemaet kan fylles ut når som helst i registreringsperioden.

Tidligere var Forbruksundersøkelsen en ren besøksundersøkelse, og det ble gjennomført besøk hos husholdningene både før og etter registrering av utgifter. Registreringen ble gjort i papirdagbøker. I 2012 var det imidlertid ikke økonomi til å gjennomføre to besøk hos alle husholdningene. Der det ble gjennomført telefonintervju, ble fysiske dagbøker sendt til husholdningene i posten. I undersøkelsen i 2012 kunne husholdningene sende kvitteringene sine til SSB i en egen konvolutt, hvor de ble kodet og klassifisert. Denne innsamlingsmåten var svært ressurskrevende.

For å få ned kostandene til koding og klassifisering og for å redusere oppgavebyrden for respondentene, ble det i forkant av Forbruksundersøkelsen i 2022 bestemt at det skulle utvikles en elektronisk dagbok. Det ble valgt å utvikle dagboken som en progressiv webapplikasjon (PWA²), hvor husholdningene kan ta bilde av kvitteringene for maskinell gjenkjennelse (OCR³). Det ble også utviklet et webskjema som en integrert del av webapplikasjonen.

Webapplikasjonen kan installeres som en mobilapplikasjon eller brukes som en nettside, uavhengig av skjermstørrelse. Personer som ikke ønsker å installere applikasjonen eller bruke den på mobilen, kan bruke nettbrett eller stasjonær datamaskin. Innlogging skjer via ID-porten⁴. Det er kun behov for innlogging via ID-porten en gang.

Husholdningene fikk ikke tilbud om å svare på alternative måter som for eksempel ved papirdagbøker eller telefonintervju som alternativ til den elektroniske dagboken og webskjemaet i FBU 2022.

3.2. Telefonintervju

Telefonintervjuet gjennomføres ved hjelp av et Blaise-skjema. I intervjuet blir husholdnings-sammensetningen kartlagt, det blir valgt en kontaktperson for den videre dialogen, og husholdningen blir tildelt en registreringsperiode. I tillegg blir det spurt om yrke og yrkesstatus for personer

² PWA, eller progressive web applikasjoner, er nettbaserte applikasjoner som kjører gjennom nettleseren på en telefon, nettbrett eller datamaskin. PWA oppfører seg akkurat som en lokal app og kan bruke noen av enhetens funksjoner, for eksempel kamera og pushvarsler, på samme måte. Forskjellen er at PWA faktisk er et responsivt nettsted som kan lastes ned som et ikon direkte til skrivebordet. For brukeren fungerer PWA akkurat som en vanlig app, og den kan brukes både online og offline.

³ Optical character recognition

⁴ ID-porten er en felles innloggingsløsning til norske offentlige tjenester på Internett. I ID-porten kan brukerne velge mellom seks alternativer for elektronisk ID under påloggingen: MinID, BankID på mobil, BankID, Buypass, Bypass ID i mobil eller Commfides.

over 16 år i husholdningen og om kjøp og salg av bil. Spørsmålene i telefonintervjuet finnes i vedlegg A.

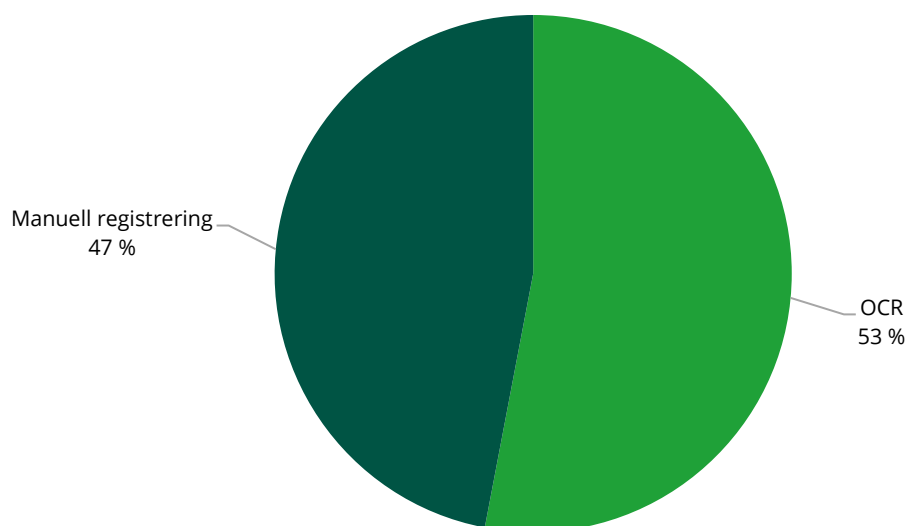
3.3. Registrering av utgifter

Alle faktiske utgifter til privat forbruk i 7-dagers perioden skal registreres i den elektroniske dagboken. Dette gjelder for alle husholdningsmedlemmer. Husholdningene kan velge om de vil ta bilde av kvitteringene sine eller å registre hver varelinje manuelt. Ved manuell registrering er det svært viktig for resultatene at hver varelinje registreres separat med tilhørende beløp. Dette er fordi hver varelinje i etterkant skal tildeles en bestemt [COICOP-kode](#) ([European Classification of Individual Consumption by Purpose](#)). COICOP er en klassifiseringsstandard for konsum av varer og tjenester for husholdninger utarbeidet av FN.

Skjermbilder fra dagboken er vist i vedlegg B.

Figur 3.1 viser bruken av registreringstype på kvitteringsnivå i Forbruksundersøkelsen 2022. 47 prosent av alle registrerte kvitteringer ble registrert manuelt og 53 prosent ble registrert ved hjelp av OCR.

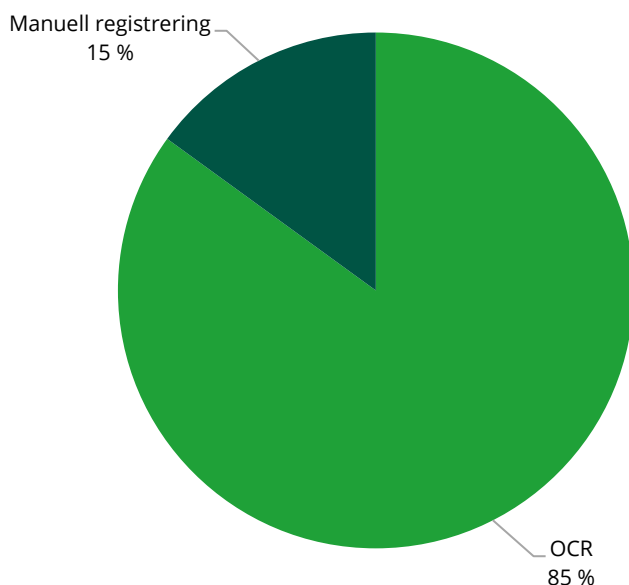
Figur 3.1 Fordelingen mellom manuell registrering og OCR på kvitteringsnivå. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Fordelingen mellom registreringstyper på varelinjenivå skiller seg fra fordelingen på kvitteringsnivå ved at et klart flertall av varelinjene er registrert gjennom OCR. Figur 3.2. viser at maskinell gjenkjennelse står for 85 prosent av alle registrerte varelinjer mens 15 prosent er registrert manuelt.

Resultatene viser at husholdningene i stor grad har benyttet OCR for å registrere «lange» kvitteringer, f.eks. fra dagligvarehandel, mens kvitteringer med få varelinjer ofte har blitt registrert manuelt. Brukertester har vist at mange glemmer å ta vare på kvitteringene sine, og derfor må registrere kjøp manuelt (Berg og Lund, 2023).

Figur 3.2 Fordeling mellom manuell registrering og OCR på varelinjenivå. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

3.4. Selvadministrert webskjema

Webskjemaet skal sikre at en får med utgifter som i for liten grad blir dekket i den elektroniske dagboken.

I webskjemaet blir husholdningene spurt om faste utgifter og om utgifter det siste året til varer og tjenester som kjøpes forholdsvis sjelden. Dette er blant annet utgifter til bolig, møbler, elektriske apparater, utstyr til fritidsaktiviteter og oppussing.

Webskjemaet er gjengitt i vedlegg C.

3.5. Utsendinger

I forkant av telefonintervjuet, ble det sendt ut en e-post og en SMS til husholdningene, med informasjon om undersøkelsen og personvern og at en intervjuer snart ville ta kontakt på telefon.

To til tre dager etter at en husholdning hadde gjennomført telefonintervjuet, ble det sendt ut en ny e-post med informasjon om den videre gangen i undersøkelsen. Den første dagen i registreringsperioden, mottok husholdningene en SMS med lenke til innlogging i webapplikasjonen via ID-porten.

En til to dager inn i registreringsperioden, ringte en intervjuer til kontaktpersonen for å spørre om det var behov for hjelp, f.eks. med installasjon av applikasjonen på telefonen.

Kontaktpersonen fikk også et par SMS-påminnelser i registreringsperioden. Dette gjaldt både de som ikke hadde startet registreringen enda og de som hadde startet. SMS tekstene til de to gruppene var ulike.

Dagen etter at registreringsperioden var over, ble det sendt ut en e-post hvor det ble takket for deltakelse og hvor det ble minnet på at undersøkelsen måtte ferdigstilles i webapplikasjonen. Webskjemaet måtte være ferdig utfylt og det måtte være registrert minst én varelinje før det var mulig å ferdigstille. Alle som ferdigstilte undersøkelsen, mottok et gavekort på 500 kroner.

Mot slutten av uken etter registreringsuken, tok intervjuerne kontakt med de som enda ikke hadde ferdigstilt undersøkelsen, for å minne om at de måtte ferdigstille for å få gavekortet.

Alle tekster i e-post og SMS er gjengitt i vedlegg D-G.

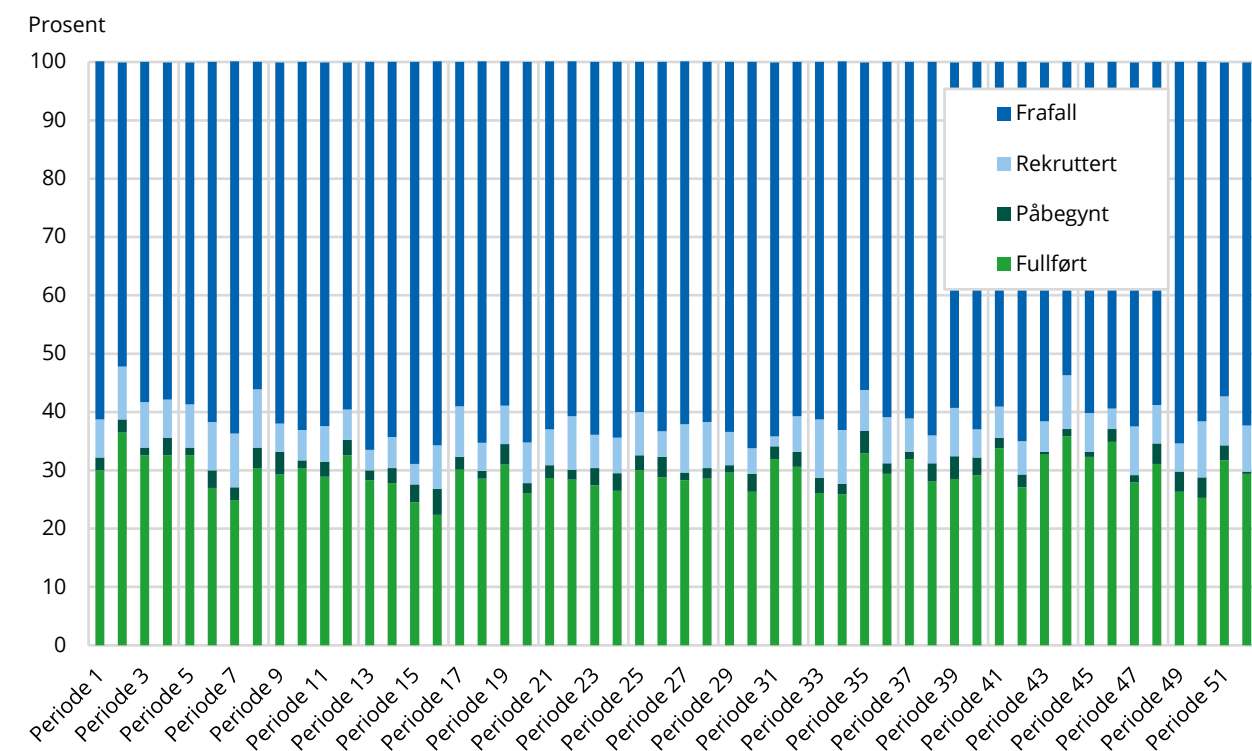
3.6. Feltperiode og svarinngang

Datainnsamlingen foregikk i tidsrommet fra 13. desember 2021 til 15. januar 2023. Registrering av utgifter foregikk i perioden 3. januar 2022 til 2. januar 2023.

Figur 3.3 viser andelen som har fullført hele undersøkelsen, andelen påbegynte (fullført telefonintervju og delvis fullført registrering eller webskjema), andelen rekrutterte (fullført telefonintervju, men ikke påbegynt registrering og webskjema) og andelen frafall, inndelt etter kontaktperioden husholdningene var tildelt. Summen av andelen påbegynte, og andelen rekrutterte tilsvarer delvis frafall i tabell 1.1.

Fullføringsgraden var forholdsvis stabil gjennom året, men var i gjennomsnitt litt lavere i ferier og høytider og falt noe helt mot slutten av året. Andelen som fullførte alle delene av undersøkelsen ble rett i underkant av 30 prosent samlet for alle periodene. Andelen som i utgangspunktet ble rekruttert var omtrent 44 prosent. Det betyr at 32 prosent av dem som ble rekruttert aldri fullførte hele undersøkelsen.

Figur 3.3 Svarinngang og frafall, inndelt etter kontaktperiode. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Under datafangsten ble det iverksatt noen tiltak for å bedre svarinngangen. Dette var blant annet

- justeringer i oppfølgingen av husholdninger ved å sende påminnelser i form av tips om bruken av webapplikasjonen.
- gjennomføring av to møter i uken med intervjuere for tilbakemeldinger og tilpasninger.

- opprettelse av en superbruker blant intervjuere med dypere innsikt i de tekniske og administrative delene av undersøkelsen.
- tildeling av oppgaver til intervjuere etter deres styrker, dvs. at noen spesialiserte seg på rekruttering og noen på oppfølging av respondenter.
- kontinuerlig kursing og erfaringsutveksling mellom intervjuere.
- utforming av en generell SMS som intervjuerne kunne bruke dersom de ikke fikk svar på telefon, for å gi respondenten en bekreftelse på at kontaktforsøket var fra SSB.

Tabell 3.1 viser at 15 prosent av husholdningene som startet, men ikke fullførte hele undersøkelsen, registrerte minst én utgift i løpet av registreringsperioden, mens 84 prosent ikke hadde noen registreringer. Når det kommer til webskjema, hadde 17 prosent begynt å fylle ut webskjema, mens 79 prosent ikke hadde startet. Det var også 4 prosent som fullførte webskjema, men som aldri fullførte registreringen i dagboken og avsluttet undersøkelsen.

Tabell 3.1 Fullføringsgrad på registrering og webskjema for husholdninger som ikke fullførte alle deler av undersøkelsen. Prosent

Status	Ikke påbegynt	Påbegynt	Fullført	Antall
Registrering i dagbok	84,2	15,2	-	1 065
Webskjema	78,9	16,8	4,3	1 065

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

3.7. Forskyvning av registreringsperiode

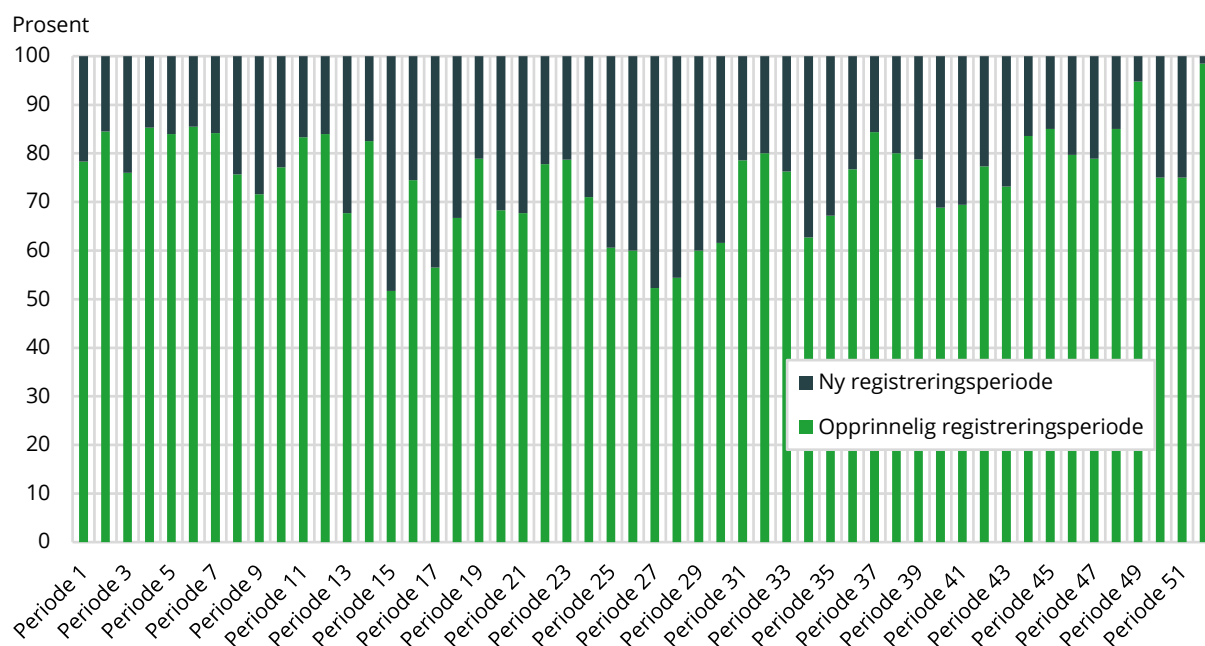
Det er viktig at datagrunnlaget i Forbruksundersøkelsen dekker alle deler av året godt. Til tross for at husholdningen i enkelte tilfeller hadde mulighet til å forskyve registreringsperioden, ønsket vi at så mange som mulige førte utgifter i den perioden de først ble tildelt i rekrutteringsintervjuet. Dette ønske var også tydelig videreformidlet til intervjuere som fulgte opp husholdningene.

Figur 3.4 viser andelen husholdninger i en kontaktperiode som fullførte undersøkelsen i sin opprinnelig tildelte registreringsperiode, det vil si uken etter at telefonintervjuet ble gjennomført, og andelen som fullførte i en ny registreringsperiode. Endring av registreringsperioden kunne forekomme fordi tiden mellom telefonintervjuet og registreringsperioden var veldig kort, eller fordi det var umulig å få husholdningen til å føre i sin gitte periode, for eksempel på grunn av ferie, sykdom eller jobb.

Intervjuerne var restriktive med flytting og kom kun med tilbudet når det var klart at husholdningen ikke hadde noen muligheter for å delta i den opprinnelig tildelte registreringsperioden. Intervjuerne kunne tilby en ny registreringsperiode opp til fem uker frem i tid. I noen tilfeller ble registreringsperioden flyttet fordi husholdningen aldri kom i gang med registrering i sin opprinnelige periode.

Rundt 25 prosent av husholdningene som fullførte undersøkelsen fikk ny registreringsperiode. Forskyvningene varierer i løpet av året, og øker i ferieukene. Denne høye andelen forskyvninger i ferieukene, har ført til at det faktiske antallet som førte dagbøker i disse periodene ble noe lavere enn i andre perioder. Andelen forskyvninger synker noe mot slutten av året fordi forskyvningsmulighetene blir begrenset.

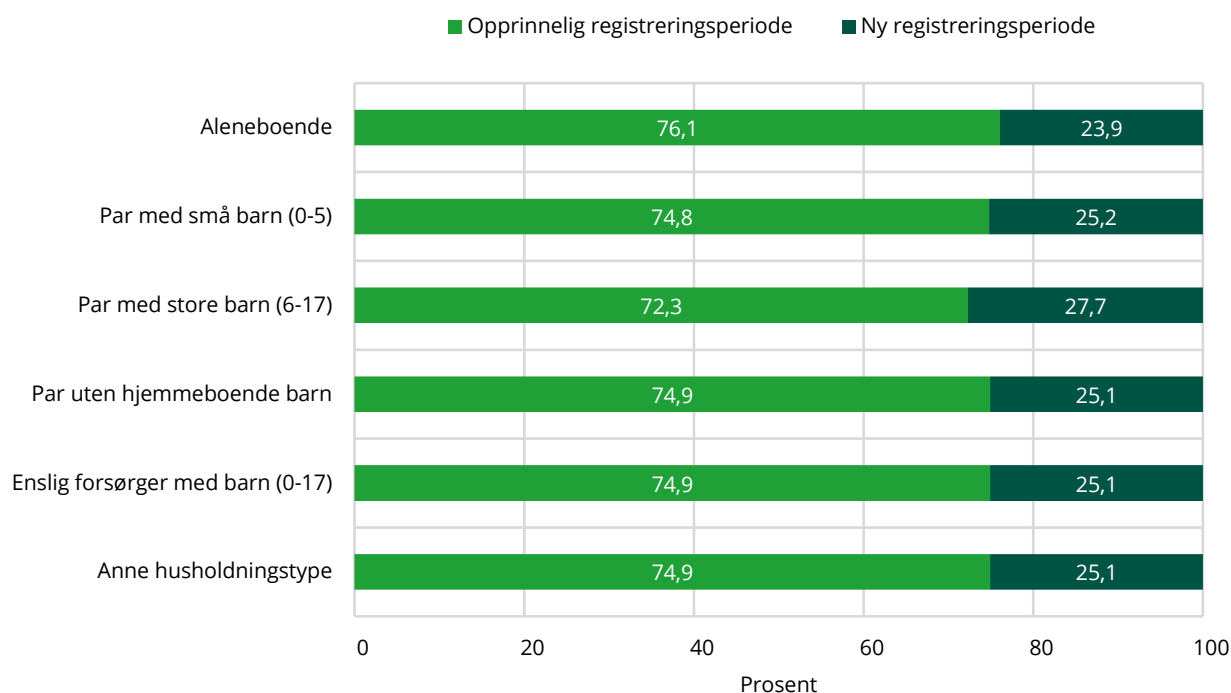
Figur 3.4 Andel husholdninger i en kontaktperiode som registrerte utgifter i opprinnelig tildelt registreringsperiode og andel som registrerte i en ny periode. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur 3.5 viser forskyvning av registreringsperiode fordelt på husholdningstyper. Vi ser at det kun er små forskjeller mellom de ulike husholdningstypene. Par med store barn har en noe høyere andel forskyvninger sammenlignet med andre husholdningstyper.

Figur 3.5 Andel husholdninger med opprinnelig og ny registreringsperiode, inndelt etter husholdningstype. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten.

4.1. Frafall

Tabell 4.1 gir en oversikt over svarprosenten og frafallsårsaker etter utvalgte kjennemerker. Tallene tar utgangspunkt i bruttoutvalget og vi har sett på hvordan frafall varierer etter alder, kjønn og utdanningsnivå på kontaktpersonen, husholdningstype og hvor husholdningen bor (landsdel). I tabellen skilles det mellom intervju og delvis frafall. Førstnevnte henviser til husholdninger som har fullført telefonintervjuet, registrert utgifter i en uke og fullført det selvadministrerte webskjemaet. Sistnevnte består av husholdninger som er rekruttert og har gjennomført telefonintervjuet, men ikke fullført alle stegene i undersøkelsen.

De to viktigste årsakene til frafall i Forbruksundersøkelsen 2022, er at vi ikke klarte å komme i kontakt med husholdningene og at de ikke ønsker å delta.

Dersom vi ser på husholdningene som har fullført undersøkelsen, har husholdninger hvor kvinner har vært kontaktperson noe høyere svarprosent enn der menn har vært kontaktperson. I husholdninger med kontaktpersoner mellom 18 og 24 år har 30 prosent fullført, mens kun seks prosent har fullført i husholdninger hvor kontaktpersonen er 80 år eller eldre. Den lave oppslutningen i denne gruppen skyldes både at det er mange som ikke ønsket å delta og at det heldigitale undersøkelsesdesignet uten mulighet for registrering av utgifter i papirdagbok, har ført til en høy andel som er forhindret i å delta.

Svarprosenten varierer mye etter utdanningsnivå. Blant kontaktpersoner med høyere utdanning er svarprosenten omtrent 41 prosent. I gruppen med lav utdanning er svarprosenten rett under 14 prosent, og kun 11 prosent i gruppen med uoppgitt utdanning. Mye av frafallet i disse gruppene skyldes av at de ikke ønsket å delta eller at vi ikke klarte å komme i kontakt med husholdningene. I gruppen med uoppgitt utdanning er det en langt høyere andel som var forhindret fra å delta enn i andre utdanningsgrupper. Noen av forklaringen på den høye andelen som var forhindret i denne gruppen, kan være utfordringer med språk.

Svarprosenten er forholdsvis stabil mellom husholdningstypene, men vi ser en noe lavere deltakelse blant de som bor alene. Den høyeste svarandelen finner vi blant par med store barn.

Tabell 4.1 Svarinnngang og frafallsårsaker, inndelt etter kjønn, alder og utdanningsnivå på kontaktperson, husholdningstype og landsdel. Prosent

	Fullført	Delvis frafall	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Annet Frafall	Antall
	29,5	9,0	24,8	6,3	29,8	0,7	11 905
Kjønn							
Mann	28,2	10,4	26,8	5,6	28,2	0,7	4 659
Kvinne	30,3	8,0	23,5	6,7	30,8	0,7	7 246
Aldersgruppe							
18–24 år	29,6	10,8	21,7	2,3	35,2	0,4	528
25–34 år	30,9	9,7	20,5	3,7	35,0	0,2	2 284
35–44 år	30,9	11,2	21,7	4,1	31,6	0,5	2 907
45–66 år	31,0	8,8	26,4	5,6	27,8	0,5	4 566
67–79 år	22,1	3,8	33,5	15,2	23,6	1,8	1 437
80 år eller eldre	6,0	5,4	27,9	32,2	21,3	7,1	183
Uoppgitt alder	50,0	25,0	25,0	0	0	0	8
Husholdningstype							
Aleneboende	25,9	7,9	24,3	8,5	32,2	1,2	2 575
Par med små barn (0-5)	30,3	12,0	22,2	4,6	30,4	0,5	1 893
Par med store barn (6-17)	34,0	10,0	24,4	4,0	27,2	0,3	1 993
Par uten hjemmeboende barn	30,0	5,8	30,0	9,0	24,2	1,0	2 183
Enslig forsørger med barn (0-17)	31,3	10,3	21,5	4,6	31,9	0,4	1 490
Annen husholdningstype	26,5	9,0	25,3	5,5	33,2	0,5	1 757
Uoppgitt husholdningstype	7,1	0,0	7,1	0,0	85,7	0,0	14
Utdanningsnivå							
Utdanning på grunnskolenivå eller lavere	13,6	9,4	27,0	9,4	39,3	1,0	2 265
Utdanning på videregående skolenivå	27,0	8,5	27,5	6,0	30,0	0,8	4 363
Utdanning på universitets- og høghskolenivå	41,3	9,1	22,4	3,7	23,2	0,4	4 740
Uoppgitt utdanning	11,0	8,9	14,7	18,5	46,5	0,7	536
Landsdel							
Oslo og Viken	30,0	9,8	24,8	6,3	28,3	0,8	4 368
Innlandet	27,3	9,3	25,4	6,4	30,5	1,1	807
Agder og Sør-Østlandet	28,5	9,3	27,4	7,2	26,9	0,7	1 614
Vestlandet	29,4	8,0	24,4	6,6	31,0	0,6	3 000
Trøndelag	31,7	8,4	20,8	5,0	34,0	0,2	1 050
Nord-Norge	28,2	8,2	25,2	5,4	32,3	0,8	1 065

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

4.2. Utvalgsskjevhet

I en utvalsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter. For det første snakker vi om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennetegn er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at enkelte kjennetegn er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde og personer som er utvandret til utlandet. I denne undersøkelsen er 95 husholdninger av det opprinnelige utvalget på 12 000 husholdninger avdekket som avganger. Skjevheter på grunn av dette vil trolig være små.

Andelen personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervju. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan føre til skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte enn blant dem som ikke deltok. Skjevhet innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet med hensyn til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt med

hensyn til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ingen garanti for at det ikke er skjevheter for andre kjennemerker. I denne undersøkelsen er frafallet på over 70 prosent (inkludert delvis frafall), noe som gir større sannsynlighet for skjevheter enn dersom frafallet hadde vært lavere.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en analysere avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, bør en vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene.

I Tabell 4.2 har vi tatt for oss kjennemerkene kjønn, alder og utdanningsnivå for kontaktpersonene, husholdningstype og husholdningenes bosted (landsdel), og sett på fordelingen i bruttoutvalget og nettoutvalget, for å se om det er skjevheter. Tabellen viser noen avvik mellom fordelingen i netto- og bruttoutvalget for alle kjennemerkene.

Når det gjelder kjønn, er kvinner overrepresentert i nettoutvalget med 1,7 prosentpoeng og menn er tilsvarende underrepresentert. Det største skjevhetene finner vi for kjennemerket utdanningsnivå. Kontaktpersoner med utdanning på grunnskolenivå eller lavere er underrepresentert i nettoutvalget med over 10 prosentpoeng, mens kontaktpersoner med utdanning på universitets- og høyskolenivå er overrepresentert med hele 16 prosentpoeng.

For alder, ser vi en overrepresentasjon av kontaktpersoner under 67 år og tilsvarende underrepresentasjon av kontaktpersoner fra 67–84 år. Videre ser vi underrepresentasjon i nettoutvalget blant aleneboende og en overrepresentasjon av par med store barn.

Tabell 4.2 Bruttoutvalg og nettoutvalg fordelt på kjønn, alder og utdanningsnivå på kontaktperson, husholdningstype og landsdel. Prosent

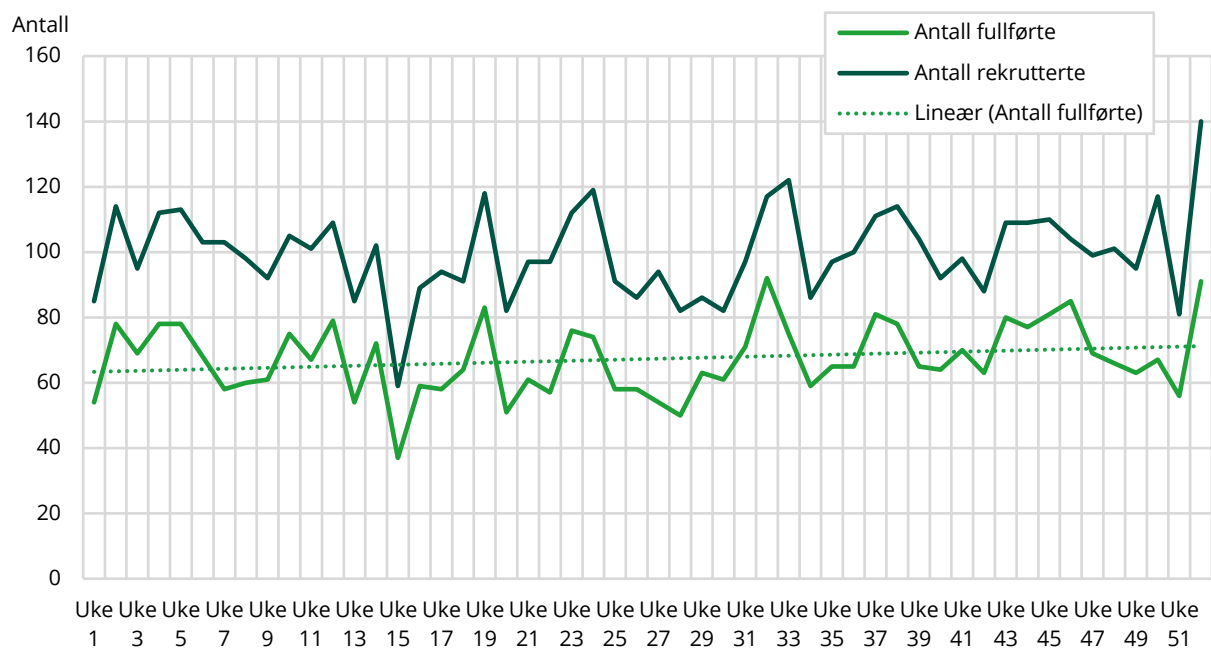
	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Differanse
Kjønn			
Mann	39,1	37,4	-1,7
Kvinne	60,9	62,6	1,7
Aldersgruppe			
18–24 år	4,4	4,4	0,
25–34 år	19,2	20,1	0,9
35–44 år	24,4	25,6	1,2
45–66 år	38,4	40,4	2,0
67–79 år	12,1	9,1	-3,0
80 år eller eldre	1,5	0,3	-1,3
Husholdningstype			
Aleneboende	21,6	19,0	-2,6
Enslig forsørger med barn (0-17)	12,5	13,3	0,8
Par med små barn (0-5)	15,9	16,4	0,5
Par med store barn (6-17)	16,7	19,3	2,6
Par uten hjemmeboende barn	18,3	18,7	0,3
Annen husholdningstype	14,8	13,3	-1,5
Uoppgitt husholdningstype	0,1	0,0	-0,1
Utdanningsnivå			
Utdanning på grunnskolenivå eller lavere	19,1	8,8	-10,2
Utdanning på videregående skolenivå	36,6	33,6	-3,0
Utdanning på universitets- og høghskolenivå	39,7	55,7	16,0
Uoppgitt utdanning	4,6	1,8	-2,8
Landsdel			
Oslo og Viken	36,7	37,4	0,7
Innlandet	6,8	6,3	-0,5
Agder og Sør-Østlandet	13,6	13,1	-0,4
Vestlandet	25,2	25,2	0,0
Trøndelag	8,8	9,5	0,7
Nord-Norge	8,9	8,6	-0,4

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

I denne undersøkelsen har registreringsperioden betydning for resultatene. Dette er tilknyttet handlemønsteret til husholdningene og at vi handler forskjellige ting på ulike tider av året. Hvis frafallet fører til at bestemte registreringsperioder eller årstider blir underrepresentert, kan dette gi et skjevt bilde av forbruket.

Figur 4.1 viser antall husholdninger som fullførte undersøkelsen i hver registreringsperiode og antall som ble rekruttert til perioden. Antallet rekrutterte og fullførte varierer fra uke til uke. Vi ser nedgang i enkelte av ferieperiodene og oppgang helt mot slutten av året. En stor del av oppgangen mot slutten av året kommer av at en del husholdninger flyttet startdatoen til sin siste mulige registreringsperiode. Trenden over året som helhet er svakt stigende.

Figur 4.1 Antall husholdninger som har fullført undersøkelsen og antall rekrutterte, inndelt etter registreringsperiode

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

5. Vekting og usikkerhet

Tilgang på nye dataverktøy og bedre registerkvalitet har gjort at både vektemetodikken og usikkerhetsberegningene har endret seg en god del siden den forrige Forbruksundersøkelsen i 2012, se Holmøy & Lillegård (2014, s. 17–21) for hvordan det ble gjort den gangen.

5.1. Utvalgsskjevhet

Nettoutvalget i Forbruksundersøkelsen 2022 besto av 9 190 personer fordelt på 3 507 husholdninger. Hver av disse husholdningene ble gitt en vekt som korrigerer for at

1. husholdningene var trukket med ulike trekksannsynligheter.
2. frafallet kunne variere etter hvilket tidspunkt på året registreringsperioden ligger i.
3. frafallet hadde sammenheng med egenskaper ved husholdningsmedlemmene.
4. frafallet hadde sammenheng med husholdningstype og geografisk beliggenhet.

Punkt 1 og 2 ble gjort på husholdningsnivå og punkt 3 og 4 ved kalibrering mot populasjonstotaler på personnivå. Personer i samme husholdning ble alle gitt samme vekt som husholdningen. Vektene ble beregnet med R (R Core Team, 2023) og den tilhørende kalibreringen med programpakken ReGenesees (Zardetto, 2015, 2023).

Designvektene

Hver husholdning i nettoutvalget ble først gitt en designvekt. Designvekten er den inverse (omvendte) av husholdningens trekksannsynlighet, som igjen kan finnes fra utvalgsplanen i Tabell 2.1 og Tabell 2.2. Helt konkret ble dette gjort på følgende måte: Vi så på den som var definert til å være hovedperson i den aktuelle husholdningen i nettoutvalget og brukte trekksannsynligheten til husholdningen som denne hovedpersonen tilhørte i bruttoutvalget. For eksempel, hvis vi fant igjen hovedpersonen blant husholdningstype enslige forsørgere i andre halvdel av trekkingen (Tabell 2.2), ble trekksannsynligheten $2 \times 750/120\,598 = 0,01244$; vi multipliserer med to fordi vi trakk i to omganger, noe som doblet trekksannsynligheten. Den tilhørende designvekten ble $1/0,01244 = 80,4$.⁵ Alle personene i den aktuelle husholdningen i nettoutvalget ble gitt samme vekt som husholdningens designvekt.

Handleperiode

Året 2022 ble delt inn i fem forholdsvis homogene handleperioder av ulik lengde, se Tabell 5.1.

Tabell 5.1 Handleperioder i Forbruksundersøkelsen 2022

Handleperiode	Uker	Tidsrom	Antall registreringsperioder
1	1–12	03.01.–27.03.	12
2	13–24	28.03.–19.06.	12
3	25–34	20.06.–28.08.	10
4	35–44	29.08.–06.11.	10
5	45–52	07.11.–31.12.	8

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

For å sikre at alle handleperiodene ble vektlagt like mye i undersøkelsen, justerte vi husholdningenes designvekter slik at summen av vektene i hver handleperiode ble proporsjonal med antall registreringsperioder i handleperioden. Hvis d_{jk} er designvekten for husholdning j i handleperiode k , $D = \sum_{j,k} d_{jk}$ er den totale summen av designvektene, f_k er antall registreringsperioder i

⁵ Innen hver husholdningstype var utvalget er trukket proporsjonalt etter fylkestørrelse, og trekksannsynlighetene ble beregnet separat for hvert fylke. Fordi utvalgsstørrelsen avrundes til heltall, vil designvektene avvike litt fra det vi finner ved å kun bruke opplysningene i Tabell 2.1 og Tabell 2.2.

handleperiode k , og s_k er de husholdningene som har ført forbruket sitt i handleperiode k , så ble dette oppnådd ved å multiplisere alle designvektene som tilhører handleperiode k med

$$\frac{D}{52} \frac{f_k}{\sum_{j \in s_k} d_{jk}}; k = 1, \dots, 5.$$

Husholdningens korrigerte vekt ble gitt til alle husholdningsmedlemmene slik at alle i husholdningen fremdeles hadde samme vekt. I de neste avsnittene er dette benevnt som *personvekter*.

Egenskaper ved husholdningsmedlemmene

Som vi ser av Tabell 4.1 og Tabell 4.2, har husholdningsmedlemmenes utdanning stor betydning for om husholdningen svarer på undersøkelsen eller ikke. Tilsvarende analyser viser at det samme også gjelder for inntekt; husholdninger der personene har gjennomgående lav inntekt hadde et større frafall enn husholdninger med høy inntekt. Ettersom vi må regne med at utdanning og inntekt også påvirker husholdningen forbruk, bør husholdningsvekten korrigere for denne type skjevheter. Her ble det også vurdert å ta med variabelen innvandringskategori. Denne viste seg imidlertid å ha mindre sammenheng med frafallet enn både lønn og utdanning og antas også å ha en mindre effekt på forbruksmønsteret. I tillegg vil det å inkludere flere vektingsvariabler føre til en større spredning i vektene, se avsnitt 5.2.

En kategorisering etter utdanning og inntekt vil ikke være relevant for barn og studenter, derfor ble disse to gruppene behandlet separat. Vi endte opp med å dele personene som tilhørte husholdningene i nettoutvalget inn i følgende seks kategorier til bruk i vektingen:

1. Barn (15 år eller yngre per 31.12.22)
2. Student
3. Lav utdanning og under medianinntekt
4. Lav utdanning og over medianinntekt
5. Høy utdanning og under medianinntekt
6. Høy utdanning og over medianinntekt

Med lav utdanning menes her at høyeste registrerte utdanning er videregående skole (kategori 4 på en-siffernivå) eller lavere.

For de seks kategoriene ovenfor fantes det populasjonstotaler tilgjengelig. Dermed kunne vi justere personvektene fra forrige avsnitt slik at de summerte seg opp til populasjonstotalene innen hver av de seks kategoriene – dette kalles for kalibrering av vekter – men på en slik måte at de justerte personvektene fremdeles var identiske innen samme husholdning. Vektene skal si noe om sannsynligheten for å være i nettoutvalget, og fordi en husholdning med alle dets medlemmer enten er med eller ikke med, vil denne sannsynligheten være den samme for alle i husholdningen. Personvektene må derfor være like og det samme som husholdningens vekt. Dette gir også konsistens mellom estimerte totaler basert på utvalget av personer og estimerte totaler basert på utvalget av husholdninger.

For å kalibrere personvekter mot seks populasjonstotaler for en kategorisk variabel av typen over, er det vanlig å lage seks dummyvariabler $x_1, x_2, \dots, x_6$ (vi trenger egentlig bare å bruke fem av dem). Da vil $x_{i1} = 1$ hvis person nr. i er et barn og $x_{i1} = 0$ ellers; $x_{i2} = 1$ hvis person nr. i er student og $x_{i2} = 0$ ellers, osv. Problemet med denne tilnærmingen er at personer innen samme husholdning kan ha ulike verdier på dummyvariablene (personer er forskjellige), med den konsekvens at de kalibrerte personvektene innen husholdningen også blir forskjellige. Dette er som nevnt ikke ønskelig.

Løsningen er å erstatte hver dummyvariabel med dennes gjennomsnitt innen husholdningen, altså at vi erstatter x_{il} med

$$\bar{x}_l = \frac{1}{h} \sum_{i=1}^h x_{il}; l = 1, \dots, 6,$$

der h er antall personer i husholdningen. Variablene $\bar{x}_1, \dots, \bar{x}_6$ vil være identiske for alle husholdningsmedlemmene, noe som sikrer at de kalibrerte vektene også blir identiske. Merk at fordi variabelsummene innen hver husholdning er uendret, $\sum_i \bar{x}_l = n\bar{x}_l = \sum_i x_{il}$, vil de kalibrerte personvektene også reprodusere populasjonstotalene hvis vi anvender dem på dummyvariablene $x_1, x_2, \dots, x_6$. Lemaître & Dufour (1987) og Heldal (1992) gir en nærmere beskrivelse av denne metodikken.

Husholdningstype og geografisk beliggenhet

Til slutt gjorde vi en felles kalibrering mot a) de seks husholdningstypene som vi bl.a. finner i Tabell 2.1 og b) de elleve fylkene. Variabelen husholdningstype var viktig å ha med i vektingen fordi den har en klar sammenheng med både frafallet (se Tabell 4.2) og forbruket. Fylkesvariabelen ble inkludert hovedsakelig fordi den – på samme måte som husholdningstype – er en aktuell variabel å publisere etter.

I vektingen brukte vi den husholdningstypen og bostedsfylket som hver person i nettutvalget var registrert med i kosthusholdningsregisteret ved tidspunktet for registreringsperioden til personens husholdning. Grunnen til at vi her tok utgangspunkt i registerinformasjonen, og ikke den faktiske husholdningstypen og fylket (som kan være noe annet), er at populasjonstotalene nødvendigvis måtte hentes fra registeret, og ved kalibrering er det viktig å bruke samme variabeldefinisjon i utvalget som i populasjonen. Kosthusholdningsregisteret blir oppdatert tolv ganger i året, og populasjonstotalene vil derfor endre seg noe fra måned til måned. Fordi Forbruksundersøkelsen strakk seg over hele 2022, valgte vi å beregne populasjonstotalene for husholdningstype og fylke ved å ta gjennomsnittet over de tolv månedene. Personvektene ble altså kalibrert slik at summen av vektene innen hver registerhusholdningstype ble lik populasjonstotalen, og det samme for fylke.

For å sikre at de kalibrerte personvektene ble like innen hver husholdning, gjorde vi på samme måte som i forrige avsnitt: først lage dummyvariabler og deretter ta gjennomsnitt. For husholdningstype satte vi altså $y_{il} = 1$ hvis person nr. i tilhørte husholdningstype l i kosthusholdningsregisteret og $y_{il} = 0$ ellers, og lot

$$\bar{y}_l = \frac{1}{h} \sum_{i=1}^h y_{il}; l = 1, \dots, 6.$$

For de elleve fylkene ble det tilsvarende. Vi satte $z_{il} = 1$ hvis person nr. i tilhørte fylke l i kosthusholdningsregisteret og $z_{il} = 0$ ellers, og

$$\bar{z}_l = \frac{1}{h} \sum_{i=1}^h z_{il}; l = 1, \dots, 11.$$

Her må det nevnes at hvis vi hadde gjort en felles kalibrering mot både egenskaper ved husholdningsmedlemmene, husholdningstype og fylke, ville vektene fått en uønsket stor spredning, se forklaring i avsnitt 5.2. Dette var årsaken til at kalibreringen ble gjort i to steg, med den konsekvens at de endelige vektene ikke helt tilfredsstiller kravene i den kalibreringen som ble gjort først.

5.2. Vektenes spredning

Hvert trinn i vektingen øker spredningen til vektene, se Tabell 5.2.

Tabell 5.2 Vektenes spredning, etter fire ulike grader av vekting. A: kun designvekt. B: designvekt justert for handleperiode. C: designvekt justert for handleperiode og egenskaper ved husholdningsmedlemmene. D: designvekt justert for handleperiode, egenskaper ved husholdningsmedlemmene, husholdningstype og fylke

Vekting	Minimum	1. kvartil	Median	Gjennomsnitt	3. kvartil	Maksimum
A	79,0	118,0	201,9	205,1	239,9	412,6
B	73,8	118,8	189,8	205,1	240,5	439,7
C	127,3	324,1	506,7	734,6	973,0	3 458,6
D	132,6	331,5	502,4	738,8	950,8	4 126,8

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Økningen i spredning når vi går fra designvekter (A i Tabell 5.2) til endelige vekter (D i Tabell 5.2) skyldes at vektingen skal korrigere for ulike typer skjevt frafall, hvilket selvsagt er ønskelig. Samtidig vil vektingen i seg selv også innføre et ekstra element av usikkerhet; vi ønsker derfor ikke en for stor økning i spredningen. En vanlig regel er at spredningen ikke skal øke med mer enn en faktor 3. Med det menes følgende: Hvis s er husholdningene i nettoutvalget, $\{d_j: j \in s\}$ er designvektene, $\{w_j: j \in s\}$ er de endelige husholdningsvektene, og $\bar{d}$ og $\bar{w}$ de to tilhørende gjennomsnittene, så skal

$$\frac{1}{3} < \frac{d_j/\bar{d}}{w_j/\bar{w}} < 3$$

for alle $j \in s$. I Forbruksundersøkelsen 2022 holdt økningen i spredning seg innenfor intervallet $[0,35; 2,77]$.

5.3. Vektenes effekt på statistikken

I hvilken grad vektene faktisk er i stand til å rette opp skjevheter, kan vi best finne ut ved å se på konkrete statistikker. Tabell 5.3 viser hvilken effekt de ulike stegene i vektingen har på estimerte forbruksutgifter innen ulike varegrupper. Her ser vi at det å justere for handleperiode ikke endrer statistikken spesielt mye ettersom frafallet var ganske likt i de ulike handleperiodene. Men når vi korrigerer for frafall som har sammenheng med egenskaper til husholdningsmedlemmene, går estimert gjennomsnittlig forbruksutgift ned i så godt som alle varegrupper. Dette skyldes hovedsakelig at husholdninger der personene har lav utdanning og/eller lav inntekt blir vektet opp, og slike husholdninger må forventes å ha det laveste forbruket.

Den gjennomsnittlige forbruksutgiften går ytterligere ned dersom vi også vekter for skjevt frafall med hensyn til husholdningstype (fylke betyr trolig lite her). Her er det to ting som begge trekker i samme retning: Husholdningstypen som trolig har de laveste forbruksutgiftene, nemlig aleneboende, har også den laveste svarprosenten og vektet derfor opp. Samtidig har par med store barn, hvor vi må forvente å finne de største utgiftene, den høyeste svarprosenten og vektet derfor ned.

Tabell 5.3 Gjennomsnittlig forbruksutgift per husholdning, etter varegruppe og fire ulike grader av vektning. A: kun designvekt. B: designvekt justert for handleperiode. C: designvekt justert for handleperiode og egenskaper ved husholdningsmedlemmene. D: designvekt justert for handleperiode, egenskaper ved husholdningsmedlemmene, husholdningstype og fylke

	A	B	C	D
I alt	602 564	602 385	572 925	565 482
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	69 493	69 390	66 535	65 751
Alkoholholdige drikkevarer og tobakk	12 967	12 944	12 345	12 177
Klær og skotøy	21 770	21 772	20 129	19 788
Bolig, elektrisitet og brensel	213 628	213 675	207 702	205 835
Møbler, husholdningsartikler og vedlikehold av innbo	30 658	30 638	28 803	28 283
Helse	12 735	12 725	12 790	12 545
Transport	89 831	89 811	81 690	80 191
Informasjon og kommunikasjon	25 524	25 515	25 358	25 143
Fritid, sport og kultur	47 366	47 393	46 184	44 714
Utdanning	4 255	4 244	3 954	4 016
Serverings- og overnattingstjenester	27 285	27 269	24 202	23 895
Forsikring og finansielle tjenester	23 878	23 861	23 195	22 860
Andre varer og tjenester	23 174	23 148	20 038	20 284

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

5.4. Usikkerhetsberegninger

R-pakken ReGenesees, som vi brukte i vektingen, har innebygde funksjoner for beregning av varians, standardfeil og variasjonskoeffisient (CV). Hvis denne programvaren ikke er tilgjengelig, og vi kun har en datafil med nettoutvalget, inkludert vektorer, så gir Eurostat (2015) oss en formel for hvordan vi kan beregne den statistiske usikkerheten til estimert gjennomsnittlig forbruksutgift, se under.

Usikkerhetsberegningene beskriver kun usikkerheten for de observerbare prisene, og er ikke et mål på den totale usikkerheten, som også påvirkes av ikke-målbare innsamlings- og bearbeidingsfeil.

Den valgte variansformelen

La s være mengden av husholdninger i nettoutvalget som tilhører gruppen det skal lages statistikk over; $\{y_j: j \in s\}$ er forbruksutgiftene, og $\{w_j: j \in s\}$ er vektene. Videre lar vi $\hat{N} = \sum_{j \in s} w_j$ være estimert antall husholdninger i populasjonen og $\hat{Y} = \sum_{j \in s} w_j y_j$ den totale forbruksutgiften. Estimert gjennomsnittlig forbruksutgift per husholdning blir da

$$\hat{\bar{Y}} = \frac{\hat{Y}}{\hat{N}} = \frac{\sum_{j \in s} w_j y_j}{\sum_{j \in s} w_j}.$$

Eurostats (2015) formel for variansen til $\hat{\bar{Y}}$ er

$$\text{Var}(\hat{\bar{Y}}) = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{1}{\hat{N}^2} \left(\sum_{j \in s} w_j^2 y_j^2 - n \overline{w y}^2 \right),^6$$

der n er antall husholdninger i nettoutvalget (størrelsen på s) og $\overline{w y} = \sum_{j \in s} w_j y_j / n$. Den estimerte standardfeilen er $\text{SE}(\hat{\bar{Y}}) = \sqrt{\text{Var}(\hat{\bar{Y}})}$, og CV i prosent blir

$$\text{CV}(\hat{\bar{Y}}) = \frac{\text{SE}(\hat{\bar{Y}})}{\hat{\bar{Y}}} \cdot 100.$$

⁶ Eurostat (2015) skriver variansen på en litt annen form, men de to uttrykkene gir samme resultat.

Ved å sammenligne estimert standardfeil ved bruk av formelen over med standardfeilen som estimeres i ReGenesees, så fant vi at disse følger hverandre ganske tett på øverste COICOP-nivå. Den eneste virkelig store forskjellen finner vi på 04-nivå, hvor formelen over gir en nesten dobbelt så stor standardfeil som ReGenesees. CV for denne kategorien er likevel veldig lav, målt til 0,7 prosent av ReGenesees og 1,4 prosent av metoden spesifisert over.

En alternativ variansformel

Hovedårsaken til det nevnte avviket mellom ReGenesees og formelen over er at formelen behandler størrelsen $\hat{N}$ som en konstant. Den tar altså ikke hensyn til at $\hat{N}$ også er stokastisk (tilfeldig) og i tillegg positivt korrelert med $\hat{Y}$; jo flere husholdninger, desto større totale forbruksutgifter. En alternativ variansformel, der både variansen til $\hat{N}$ og avhengigheten mellom $\hat{Y}$ og $\hat{N}$ er tatt med i beregningen, er

$$\text{Var}(\hat{Y}) = \frac{n}{n-1} \cdot \frac{\hat{Y}^2}{\hat{N}^2} \left[\frac{1}{\hat{Y}^2} \left(\sum_{j \in S} w_j^2 y_j^2 - n \overline{wy}^2 \right) + \frac{1}{\hat{N}^2} \left(\sum_{j \in S} w_j^2 - n \bar{w}^2 \right) - \frac{2}{\hat{Y} \hat{N}} \left(\sum_{j \in S} w_j^2 y_j - n \overline{wy} \cdot \bar{w} \right) \right],$$

der $\overline{wy} = \sum_{j \in S} w_j y_j / n$ og $\bar{w} = \sum_{j \in S} w_j / n$. Det anbefales å undersøke egenskapene til denne variansformelen i forbindelse med neste Forbruksundersøkelse.

6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I alle undersøkelser, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen.

Datainnsamlingen i Forbruksundersøkelsen foregikk ved bruk av telefonintervju og en web-applikasjon for registrering av utgifter og utfylling av et webskjema. Husholdningene ble først ringt opp av en intervjuer for gjennomføring av et kort telefonintervju. Deretter fikk kontaktpersonen i husholdningen tilsendt lenke til webapplikasjonen som de kunne installere som en app på telefonen eller nettbrettet sitt, eller benytte som en vanlig webside. I webapplikasjonen skulle husholdningene føre en elektronisk dagbok i 7 dager og fylle ut et webskjema.

Gjennom omfattende brukertesting, har SSB fått verdifull innsikt og dybdekunnskap om hvordan denne måten å registrere utgifter på fungerte for respondentene (Berg og Lund, 2023).

6.1. Intervju og webskjema

I det innledende telefonintervjuet ringte intervjueren opp husholdningen, leste opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerte svarene direkte på datamaskinen. I webapplikasjonen fulgte respondenten instruksjoner på sin telefon, nettbrett eller PC. Det gjaldt både for registrering av utgifter og for utfylling av webskjema. I webskjemaet fikk respondentene opp ett eller flere spørsmål på skjermen om gangen.

I telefonintervjuet og i webskjemaet var filtre programmert inn på forhånd, slik at spørsmål ble tilpasset respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål. Det er for eksempel noen spørsmål som bare kommer opp for personer som er i arbeid eller som eier bolig.

I spørsmål hvor det er naturlig, kan det programmeres inn kontroller og grenser for gyldige verdier, og feilmelding vil komme opp på skjermen både på web og hos intervjueren dersom de taster inn et svar som er utenfor grenseverdiene eller inkonsistent med tidligere svar. På denne måten unngår en registrering av ugyldige verdier og vi får mindre frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. I Forbruksundersøkelsens webskjema var det kun et begrenset antall kontroller. Dette har bidratt til at vi har måttet identifisere ugyldige svar i databearbeidingen, og imputere verdier for disse.

Innsamlingsfeil kan også komme av at respondenten gir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid. Det kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. I Forbruksundersøkelsen er det mange spørsmål om utgifter som ligger opptil et år tilbake i tid. Det er sannsynlig at mange kan ha hatt problemer med å huske de riktige beløpene. Det er også vanlig at utgifter trekkes direkte fra konto, som for eksempel lån, renter, forsikringer osv., og det kan være en del arbeid for respondentene å finne de riktige beløpene. Noen har nok derfor kun angitt omtrentlige beløp.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

6.2. Registrering av utgifter

Det kan også oppstå feil ved registrering av utgifter i den elektroniske dagboken.

En feilkilde er at husholdningen ikke registrerer alle utgifter, noe som fører til en underrapportering av størrelsen på forbruket. Trolig vil denne formen for underrapportering særlig ramme de typer av forbruk som har lav sosial aksept, som for eksempel forbruk av alkohol og tobakk, eller forbruk som det er lett å glemme, som for eksempel forbruk som trekkes direkte fra konto eller forbruk som barn eller andre i husholdningen styrer selv. Oppfølgingssamtaler med respondenter etter gjennomføring av undersøkelsen, viser at det er krevende for respondentene å holde oversikt over forbruket til andre i husholdningen, og det virker å være utbredt å ikke ta med alle husholdningsmedlemmers utgifter i rapporteringen.

En annen målefeil kan oppstå ved at noen fører opp enkelte utgifter to ganger. Det kan for eksempel være at respondenten betaler kommunale avgifter akkurat i registreringsuken og registrerer beløpet i den elektroniske dagboken. Kommunale avgifter registreres også i web-skjemaet. Denne type feil rettes ofte opp i editeringen.

Målefeil kan også komme som en følge av at utgifter er registrert på en måte som gjør dem vanskelige å kode. Resultater fra brukertestene tyder på at utgifter som respondenten ikke har kvittering på, noen ganger blir uteglemt eller utelatt, eller alternativt at respondenten slår sammen flere enkeltbeløp til kategorier eller totalsummer fordi en ikke husker detaljering på enkeltvarer. En varelinje kan da for eksempel være registrert slik: «Div. matvarer, kr. 1000» eller «Melk, brød, juice, jordbær, kr. 300». Denne typen kategorisering gir liten verdi for undersøkelsen og det er foretatt både manuell editering og imputering av varesammensetning og verdier i etterkant slik at det ble mulig å klassifisere varelinjer etter COICOP. Noen måneder ut i datafangsten, ble det lagt inn begrensninger i dagboken på antall tegn som kunne legges inn per vare linje ved manuell registrering og en tydelig forklaring om at en måtte huske på å legge inn en og en varelinje. Dette førte til at problemet med totalsummer ble noe mindre utover i datafangsten.

I utviklingen av den elektroniske dagboken, ble det lagt vekt på å gjøre registreringen av utgifter så enkel som mulig for respondentene. Det innebar blant annet at respondenten ikke behøvde å kontrollere skannede kvitteringer for feil, men de kunne velge å gjøre det om de ønsket. Brukertestene viser at respondentene i liten grad kontrollerte og redigerte innlesningen fra skanning. De oppfattet ikke at de selv hadde en kontrolloppgave. Det er i hovedsak feil knyttet til kvitteringer med dårlig bildekvalitet, rabatter, pant og varer med vekt. Disse feilene er det laget systemer for å håndtere i bearbeidingen av data (se kapittel 7.1), men det vil ikke være mulig å rette opp alle feil.

6.3. Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel i klassifiseringen av varer og tjenester, ved håndtering av uteliggere/ekstremverdier eller ved imputeringer av manglende verdier.

Varene og tjenester som er registrert i dagboken kodes til COICOP-grupper basert på blant annet navnet til varen/tjenesten. Denne klassifiseringen gjøres både manuelt og ved bruk av algoritmer. Både manuell koding og koding ved bruk av algoritmer er beheftet med usikkerhet, spesielt for varer og tjenester som forekommer sjeldent eller hvor teksten gjør det umulig å klassifisere til riktig COICOP-gruppe.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den

samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har liten effekt.

7. Bearbeiding og tilrettelegging av data

7.1. Klassifisering, editering og kontroll av data

I behandlingen av innkomne data settes det opp kontroller for å identifisere de oftest forekomne feilregistreringene og det sjekkes for ekstremverdier og duplikater.

Klassifisering av varer og tjenester til COICOP

Utgiftene som registreres i dagboken og i skjema kodes til den internasjonale standarden for klassifisering av varer og tjenester (COICOP)⁷. For å kode brukes en kombinasjon av maskinlæring, og manuell koding. Algoritmene predikerer en sannsynlig varekode basert på treningsdata fra mange ulike kilder. Det ble satt grenseverdi for prediksjonssannsynlighet på 0,52 etter at en rekke kontroller viser seg å predikere riktig kode for mer enn 90 prosent av varene. Varene som får en lavere prediksjonssannsynlighet enn 0,52 sendes til manuell koding. For å identifisere systematiske feil i COICOP-kodingen gjennomføres stikkprøver. Basert på disse stikkprøvene utføres mindre og større editeringer av COICOP-klassifiseringene. De mest omsatte varene vil ha best treningsgrunnlag, da disse har blitt kontrollert mest manuelt. Dermed vil feilprediksjoner mest påvirke lite omsatte varer.

Editering

Varene og tjeneste som er registrert i dagboken editeres manuelt dersom feil identifiseres gjennom fastsatte automatiske kontroller. For eksempel kontrolleres det om prisen på varelinjer er 0, om de er negative, eller om summen av prisen til varelinjene på den leste kvitteringen avviker fra totalsummen på kvitteringen. I disse tilfellene rettes kvitteringene manuelt slik at pris på varene korrigeres. I noen tilfeller gjennomføres også automatiske editeringer uten manuell kontroll.

Basert på resultatene fra de automatiske kontrollene ble 26% av alle kjøp registrert i dagboken sendt til manuell kontroll. Det ble utført manuell editering på 77% av disse, noe som tilsvarer 20% av alle registrerte kjøp. 3% av alle registreringer gjennomgikk automatisk editering hvor kun et fåtall av disse ble sendt videre til manuell kontroll.

Imputeringer

Det imputeres verdier for manglende rapporterte opplysninger. For manglende opplysninger om utgifter i skjema der respondenter rapporterer å ha en utgift, men svarer «vet ikke» på spørsmål om verdien, imputeres gjennomsnitts- eller medianverdier basert på fordelingen for utvalget totalt, eller basert på husholdningskarakteristika der det er relevant. Samme type imputering utføres også som hovedregel der respondent har oppgitt 0 som verdi. Det observeres også i enkelte tilfeller ekstremverdier (uteliggere) som antas å være et resultat av feilrapportering eller annen målefeil. Disse får også imputerte verdier. Basert på automatiske og manuelle kontroller ble 5,5% av alle registrerte verdier i skjema imputert (editert) som et resultat av mistenkte feilrapporteringer og «vet ikke»- eller 0-svar.

I noen tilfeller er spørsmålene i skjema stilt på en slik måte at det kun er spurt om hva slags tjeneste respondenten betaler for, men ikke hvor mye. Eksempler på dette er kategoriene kommunale avgifter og fellesutgifter. Her blir respondent bedt om å krysse av hvilke tjenester som er inkludert (for eksempel vann/renovasjon/feiing), men oppgir kun totalbeløpet for kategorien. Som et resultat imputeres verdier for tjenestene som hører til disse kategoriene basert på den totale utgiften

⁷ [Standard for klassifisering av individuelt konsum etter formål \(COICOP\)](#)

respondent har oppgitt for kategorien. I tillegg imputeres også husleie for boligeiere. Slike typer imputeringer står for 20,8% av alle verdier i skjema.

Manglende verdier i de rapporterte kjøpene i dagboken kan for eksempel skyldes dårlige bilder av kvitteringer eller at husholdningen kun har rapportert en totalsum for et kjøp uten å spesifisere innholdet. I tilfellene hvor husholdningen kun har rapportert en totalsum for et kjøp uten videre spesifisering av innholdet, benyttes algoritmer for å tildele varekoder og priser basert på lignende kjøp i lignende butikker for alle husholdninger. Basert på automatiske og manuelle kontroller ble 9.2% av alle kjøp registrert i dagboken enten helt eller delvis imputert.

Slik beregnes boligkonsum for eiere i forbruksundersøkelsen

SSB bruker den internasjonale konsumklassifiseringen COICOP for å fordele husholdningenes forbruk i grupper av varer og tjenester. Ut fra denne klassifiseringen måles ikke faktiske utgifter til å eie boligen. I stedet beregnes et boligkonsum tilsvarende det man ville måtte betalt for å leie en liknende bolig, fratrasket andre boligutgifter som strøm, kommunale avgifter, vedlikehold og andre boligjenester. For eierhusholdningene blir det da beregnet et boligkonsum som kan avvike fra de reelle boligutgiftene. Dette gjelder spesielt husholdninger med lav gjeldsbelastning og verdifulle boliger, som gjerne har lavere utgifter på boligen sin enn det verdien på boligen skulle tilsi.

Duplikater

Duplikater oppstår der respondenter har oppgitt samme utgift i dagboken og i spørreskjema. Hvis en husholdning har oppgitt samme varegruppe i både spørreskjema og dagboken beholdes som hovedregel kun utgiften oppgitt i spørreskjema hvis spørsmålet eksplisitt omhandler den aktuelle varegruppe. Dette gjelder også situasjonene hvor husholdningen ikke har oppgitt en verdi i spørreskjema, men likevel har rapportert i dagboken. I tilfellene hvor det ikke stilles eksplisitt spørsmål om utgiften i spørreskjemaet, men husholdningen likevel har registrert samme varetype begge steder fjerner vi utgiften fra dagboken kun om den oppfyller et sett med regler.

7.2. Registerkoblinger

Basert på samtykke kobles det registeropplysninger til husholdningene og personene i utvalget, blant annet informasjon om utdanning, husholdningstype, alder på husholdningsmedlemmene, innvandrerkategori, bosted, og opplysninger om arbeidsforhold. Dette gjøres både i forbindelse med utvalgstrekkingen, for å sørge for et representativt utvalg, og enkelte opplysninger brukes også videre for å overvåke frafallet og sørge for ekstra oppfølging av husholdningstyper med spesielt høyt frafall. I ettertid ble ytterligere registeropplysninger lagt til for analyseformål. Dette gjelder blant annet inntektsopplysninger.

Opplysninger om utdanning blir hentet fra utdanningsregisteret. Familieopplysninger, landbakgrunn og bosted mm. blir hentet fra befolkningsregisteret. Informasjon om personenes inntekt blir hentet fra Statistisk sentralbyrås inntektsregister.

Flere av variablene brukes kun internt i forbindelse med datainnsamlingen og i koding av utledede variabler. Mange av variablene slettes eller kodes om før utlevering til Sikt for å bevare personvernet. Les mer om dette i kapittel 9, om utlevering av data.

7.3. Publisering på ssb.no

På bakgrunn av 2022-undersøkelsen ble det 18. desember 2023 publisert en artikkel med tilhørende tall på ssb.no under statistikkområdet Inntekt og forbruk. Direkte lenke til publiseringen:

<https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/forbruk/statistikk/forbruksundersokelsen>

Tabellene i statistikkbanken inneholder forbruk i kroner, forbruksutgift som andel av husholdningenes totale forbruk, samt feilmargin (standardavvik) i kroner for gjennomsnittlig rapporterte utgift.

Gjennomsnittlig forbruksutgift blir prikket/undertrykt i tabellene der variasjonskoeffisienten, som beskrevet i avsnitt 5.4, er over 50.

8. Utlevering av data

8.1. Tilgjengelige data for forskere hos Sikt

En anonymisert fil fra Forbruksundersøkelsen er tilgjengelig for forskere og studenter hos Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør.

Data sendes til Sikt i etterkant av publiseringen av statistikken. Beskrivelse av innhold på fil, og hvordan man går frem for å få utlevert mikrodata finnes på [Sikt.no](https://sikt.no). For å få utlevert data på individnivå fra Sikt, må man være tilknyttet en godkjent forskningsinstitusjon. Forskeren eller studenten må selv sende melding til personvernombudet.

8.2. Data tilgjengelig hos Eurostat

Mikrodata fra Forbruksundersøkelsen er også tilgjengelig for forskere via Eurostat. Tilgang er i prinsippet begrenset til universiteter, forskningsinstitutter, nasjonale statistiske institutter, sentralbanker innenfor EU- og EØS-land, samt til den europeiske sentralbanken.

For informasjon om data og prosedyrer for tilgang finnes mer informasjon på Eurostat sine nettsider: [Household Budget survey - Eurostat](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&code=sdg_8_10_1)

8.3. Sletting og omkodinger av data før utlevering

For Forbruksundersøkelsen 2022 er det tatt en gjennomgang av leveransen av data til forskning for å sikre anonymitet etter skjerpede regler for personvern. For å anonymisere datasettet blir en del informasjon fjernet eller kodet om til større grupperinger/høyere nivå. Blant annet blir yrke og utdanning levert på to siffernivå, og geografisk kjennetegn kun på landsdelsnivå (NUTS). Inntektsvariablene er gruppert og avrundet, og ekstremverdier er fjernet. Beskrivelser av omkodinger av registervariabler er dokumentert hos Sikt.

Referanser

- Barstad, A. (2016). *Gode liv i Norge: Utredning om måling av befolkningens livskvalitet*. (IS-2479). Oslo: Helsedirektoratet. <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/gode-liv-i-norge-utredning-om-maling-av-befolkningens-livskvalitet/>
- Berg, N. og Lund, K. (2023). *Brukertesting av ny forbruksundersøkelse. Dokumentasjonsrapport 2023*. (Notater 2014/17). Statistisk sentralbyrå. [Brukertesting av ny forbruksundersøkelse \(ssb.no\)](https://www.ssb.no/brukertesting-av-ny-forbruksundersokelse)
- Berg, N., Berglund, F. & Lund, K. (2018). *Evaluerings og testing av spørreundersøkelse om livskvalitet*. (Notater 2018/33). Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/_attachment/359145
- Eurostat (2015). *Household Budget Survey, 2010 WAVE, EU Quality Report*. Version 2, July 2015.

Appendix A: Telefonintervjuet

Innledning

Innled

Registrer om du skal starte intervjuet eller registrere en overføring, frafall eller avgang.

1. Start intervjuet
2. Overfør til annen intervjuer
3. Frafall
4. Avgang

Her blir det mulig for intervjueren å legge inn standard frafall og avgangsgrunner dersom IO ikke ønsker å delta eller er avgang.

Hvis Innled = 1

Samtykke1

Har du lest e-post eller brev og samtykker til å delta?

1. Ja, jeg har mottatt brevet og samtykker til å delta
2. Ja, jeg har fått eferert innholdet i brevet og samtykker i å delta
3. Nei, og jeg samtykker ikke til å delta

Husholdningskartlegging

Start1

Nå kommer noen spørsmål om din husholdning

Nå starter husholdningskartleggingen. Tast <1> for å gå videre.

*Hush

Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, for eksempel på grunn av arbeid, skal regnes med.

Dersom flere i husholdningen

Vi har registrert at følgende ^AntReg personer tilhører husstanden i tillegg til deg.

(Intervjuer leser opp liste på skjermen over husholdningsmedlemmer hentet fra register)

Består husholdningen av de samme personene nå, eller er det noen som skal legges til eller trekkes fra?

1. Husstanden stemmer
2. Personer skal både legges til og trekkes fra
3. Person(er) skal legges til
4. Personer skal trekkes fra

Til aleneboere

EnPers

I følge våre opplysninger bor du alene i husholdningen. Stemmer det?

1. Ja
2. Nei

Hvis Hush= 2 eller 4

AntUt

Hvem er det som ikke tilhører husholdningen?

(Kommer opp liste over husstanden, person(er) som skal tas ut kan krysses av)

Hvis Hush = 2 eller 3

AntNye

Hvor mange personer skal legges til i husholdningen?

*For hver person som legges til husholdningen spør vi om navn, fødselsdato, kjønn og familieforhold til IO.
For alle andre hentes disse opplysningene fra register.*

Leggtil

Dersom en person skal legges til

Nå kommer noen få spørsmål om personen som skal legges til

Dersom flere personer skal legges til

Nå kommer noen få spørsmål om personene som skal legges til. Vi starter med den eldste.

Du legger nå til person nummer [nr.]

Fornavn

Hva er personens fornavn?

Etternavn

Hva er personens etternavn?

FodtDato

Når er [fornavn etternavn] født?

Kjonn

Er [Navn] mann eller kvinne?

1. Mann
2. Kvinne

Slekt (til alle)

Hvilket familieforhold har [navn] til deg?

- 1.
2. Ektefelle
3. Samboer
4. Sønn/datter
5. Stesønn/stedatter
6. Søsken/halvsøsken

7. Stesøsken
8. Foreldre
9. Steforeldre
10. Svigerforeldre
11. Svigersønn/-datter
12. Besteforeldre
13. Barnebarn
14. Annen slektning av IO
15. Annen ikke-slektning

Slektregintro

For alle husholdningsmedlemmer som ikke er nye

Siden vi mangler informasjon om slektsforhold i registeret, vil vi nå spørre om dette

Slektreg

Hvilket familieforhold har [Navn] til deg?

- 1.
2. Ektefelle
3. Samboer
4. Sønn/datter
5. Stesønn/stedatter
6. Søsken/halvsøsken
7. Stesøsken
8. Foreldre
9. Steforeldre
10. Svigerforeldre
11. Svigersønn/-datter
12. Besteforeldre
13. Barnebarn
14. Annen slektning av IO
15. Annen ikke-slektning

Avslutt

Husholdningen består nå av

Kommer opp liste over husholdningsmedlemmer

Hvis dette stemmer merker du av for ferdig. Hvis ikke må du gå tilbake og rette opp.

Stemmer dette?

Arbeid

Vi skal nå stille noen spørsmål om arbeid. Spørsmålene stilles til alle i husholdningen født før 31.12.2004.

Vi spør nå om arbeidsforholdet til [NAVN].

Arb1

Jobbet [du/navn] noe i forrige uke? Vi er interessert i alt betalt arbeid, helt ned til én time i uka.

1. Ja – gå til arb10_ny, eller arb8a hvis ikke registeropplysninger
2. Nei – gå til arb2

Hvis Arb1 = Nei

Arb2

Selv om [du/han/hun] ikke jobbet noe forrige uke, hadde du en jobb eller en bedrift som du var borte fra?

1. Ja – gå til arb10_ny, eller arb8a hvis ikke registeropplysninger
2. Nei – gå til arb13

I de følgende spørsmålene spør vi etter din hovedjobb. Hvis du har flere jobber, ber vi deg svare for den jobben hvor du arbeider flest timer.

Hvis ikke opplysninger om arbeidssted fra register: (Arb8a-Arb8Sp), eller Arb9

*Arb8a

Hva er navnet på den bedriften hvor [du/han/hun] arbeider?

Arb8b

Hva er gate- eller veiadressen til bedriften?

Arb8c

Hva heter poststedet eller kommunen hvor bedriften ligger?

Arb8Sp

Hva slags virksomhet drives i bedriften?

*Hvis ikke opplysninger om yrke fra register**

Arb9

Hva er [ditt/hans/hennes] yrke i denne bedriften?

Velg yrkeskode

*Arb9oppg

Hva er [dine/hans/hennes] viktigste arbeidsoppgaver?

Arb10_ny

Arbeidet [du/han/hun] som ansatt, som selvstendig næringsdrivende, som frilanser, som oppdragstaker, eller var det ulønnet arbeid i en familiebedrift?

1. Ansatt
2. Selvstendig næringsdrivende
3. Frilanser/oppdragstaker
4. Ulønnet arbeid i en familiebedrift

Hvis Arb10 = 2 (Selvstendig)

Arb11

Har [du/han/hun] noen ansatte?

1. Ja
2. Nei

Hvis arb10_ny=1 (ansatt)

Arb16a

Er [du/han/hun] fast eller midlertidig ansatt?

1. Fast
2. Midlertidig

Hvis Arb1 = Ja eller Arb2 = Ja

*Arb13

Hvor mange timer i uka arbeider [du/han/hun] vanligvis i denne jobben? Regn med regelmessig overtid og annet ekstraarbeid, også det som gjøres hjemmefra.

TIMER __ MINUTTER __

Hvis Arb13 < 32 timer eller (Arb2 = 2)

*Arb14

Betrakter [du/hun/han seg] hovedsakelig som ...

1. yrkesaktiv
2. arbeidsledig
3. pensjonist
4. arbeidsufør
5. student eller skoleelev
6. hjemmearbeidende
7. vernepliktig
8. annet

Hvis Arb1 = Ja eller Arb2 = Ja

Arb21a

Har du/han/hun mer enn ett arbeidsforhold?

JA/NEI

Hvis Arb21a = Ja

Arb21b

Hvor mange timer i uka arbeider [du/han/hun] vanligvis i [dine/sine] andre jobber? Ta med alle timene [du/han/hun] jobber i andre arbeidsforhold enn hovedjobben [din/sin].

TIMER __ MINUTTER _

Kjøp og salg av bil

Alle

Bil1

Har [du/dere] kjøpt bil til privat bruk de siste 12 månedene?

Ta ikke med firmabil eller tjenestebil som også disponeres til privat bruk

1. Ja
2. Nei

Hvis bil1=1

BilAnt

Hvor mange biler har [du/dere] kjøpt de siste 12 månedene?

Antall [1-99]

Spørsmålene nedenfor gjentas for det antall biler husholdningen har kjøpt

Så noen spørsmål om disse bilene. La oss begynne med den første bilen.

Bil2

Var [bilen/bil1/bil 2 osv] ny eller brukt?

1. Ny
2. Brukt

BilVerdi

Hva betalte [du/dere] for bilen, inkludert registrerings- eller omregistreringsavgift?

Beløp [0-99 999 999]

Alle

Leasing1

Leaser [du/dere] bil privat?

1. Ja
2. Nei

Leasing innebærer at du leier en bil for en tidsbestemt periode, før bilen leveres tilbake

Dersom Leasing1=1

Leasing2

Hvor mange biler leaser [du/dere]?

[1-99]

For hver bil ønsker vi å vite hva du betaler i månedsleie. La oss begynne med den første bilen.

Leasing2

Hvor mye betaler [du/dere] i månedsleie for [bilen/bil1/bil2...]?

Beløp [0-99 999]

Alle

Bil1a

Har [du/dere] fått bil i gave de siste 12 månedene?

1. Ja
2. Nei

Hvis Bil1a=1

BilAnt

Hvor mange biler har [du/dere] fått de siste 12 månedene?

Antall [1-99]

Spørsmålene nedenfor gjentas for det antall biler husholdningen har fått

Så noen spørsmål om disse bilene. La oss begynne med den første bilen.

Bil2

Var [bilen/bil1/bil2 osv] ny eller brukt?

1. Ny
2. Brukt

BilVerdi

Anslå hva det ville kostet å kjøpe bilen

Alle

Bilsolgt

Har [du/dere] solgt eller byttet inn bil i løpet av de siste 12 månedene?

Ta ikke med firma- eller tjenestebil som også disponeres til privat bruk.

1. Ja
2. Nei

Dersom Bilsolgt=1

bilsolgt1

Hvor mange biler har [du/dere] solgt eller byttet inn de siste 12 månedene?

[1....99]

For hver bil ønsker vi å vite hva den ble solgt eller byttet inn for. La oss begynne med den første bilen.

bilsolgt2

Hva ble bilen/bil1/bil2 solgt eller byttet inn for?

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene kjøpt eller fått ...

... sykkel, el-sykkel eller el-sparkesykkel?

... motorsykkel eller moped

... campingvogn eller bobil

... båt eller båtmotor

... tilhenger?

... noen andre transportmidler. Bil skal ikke nevnes her

Hvor hvert transportmiddel IO har:

Hvor mye betalte du/dere for [valgt gjenstand fra lista over]?

Dersom [gjenstand] var en gave, anslå verdien

Registreringsperiode

TildFper

Forbruksundersøkelsen gjennomføres ved at husholdningen registrerer sine daglige kjøp og andre utgifter i en webapplikasjon (app) i en uke. I appen er det også et spørreskjema som skal besvares. For at undersøkelsen skal gi et jevnt forbruk over året, er det svært viktig at [du/dere] registrerer kjøp og utgifter akkurat i den perioden [du/dere] har fått tildelt.

En progressiv webapplikasjon er en vanlig nettside som er laget slik at den gir en app-lignende opplevelse. Appen vil i utgangspunktet fungere både på PC, nettbrett og smarttelefon, på alle nettlesere, on- og offline. Appen for Forbruksundersøkelsen fungerer best på en smarttelefon, med PC kan også benyttes. Nettbrett anbefales ikke. Innlogging skjer via ID-porten.

Perioden [du/dere] skal registrere kjøp og andre utgifter for, er fra [dd.mm-dd.mm]. (Eks. 26.03-08.04)

Er det denne perioden husholdningen fører for?

1. Ja → Epost
2. Nei → NyForerlStart

NyFper

Velg ny registreringsperiode.

Trykk backspace for å velge registreringperiode

Dersom husstanden ikke ønsker å starte førstkommende mandag, får husstanden et valg om å starte registrering en til fem uker frem i tid.

Det kommer da opp en liste med fem aktuelle registreringsperioder.

Kontaktperson

Denne bolken kommer kun dersom mer enn 1 person 18+ i husholdningen

Kontpers

Vi ønsker at en person i husholdningen har hovedansvaret for registrering av kjøp og andre utgifter i appen. Denne personen vil motta videre informasjon fra oss.

Hvem i husstanden skal ha hovedansvaret for registreringen?

Komme opp liste over husholdningsmedlemmer 18+ som det kan velges fra

Dersom det velges en kontaktperson som er lagt til intervjuet (LeggTil)

Kontpersfnrspm

Innlogging i appen skjer via ID-porten, noe som krever at våre systemer har fødselsnummer på alle personer som skal bruke den. Fødselsnumrene blir lagret pseudonymisert/avidentifisert i våre systemer. Personen du har oppgitt som hovedansvarlig for registreringen, er lagt til husholdningen i intervjuet.

Vi trenger derfor denne personens fødselsnummer til bruk ved innlogging med ID-porten".

Hva er [Navns] fødselsnummer?

Epost

Noen dager før registreringsperioden starter, vil du/[navn på kontpers] motta en e-post fra oss med litt mer informasjon om hvordan undersøkelsen skal gjennomføres. Samme dag som registreringsperioden starter, vil du/ [navn på kontpers] motta en SMS med lenke til innlogging i appen.

Hvis vi har registrert e-post på denne personen:

Epost

Vi har registrert følgende epostadresse: [epost]. Stemmer denne?

1. Ja - Telefon
2. Nei, bruk en annen adresse - Epostnavn

Hvis ikke registrert epost:

Manglepost

Har [du/navn] en e-postadresse vi kan sende informasjon til?

1. Ja - Epostnavn
2. Nei - Telefon

Nyepost

Hva er epostadressen?

Telefon

Vi har registrert følgende mobiltelefonnummer [telefonnummer]. Vil du at vi skal kontakte [deg/husholdningen] på dette nummeret?

1. Ja
2. Nei

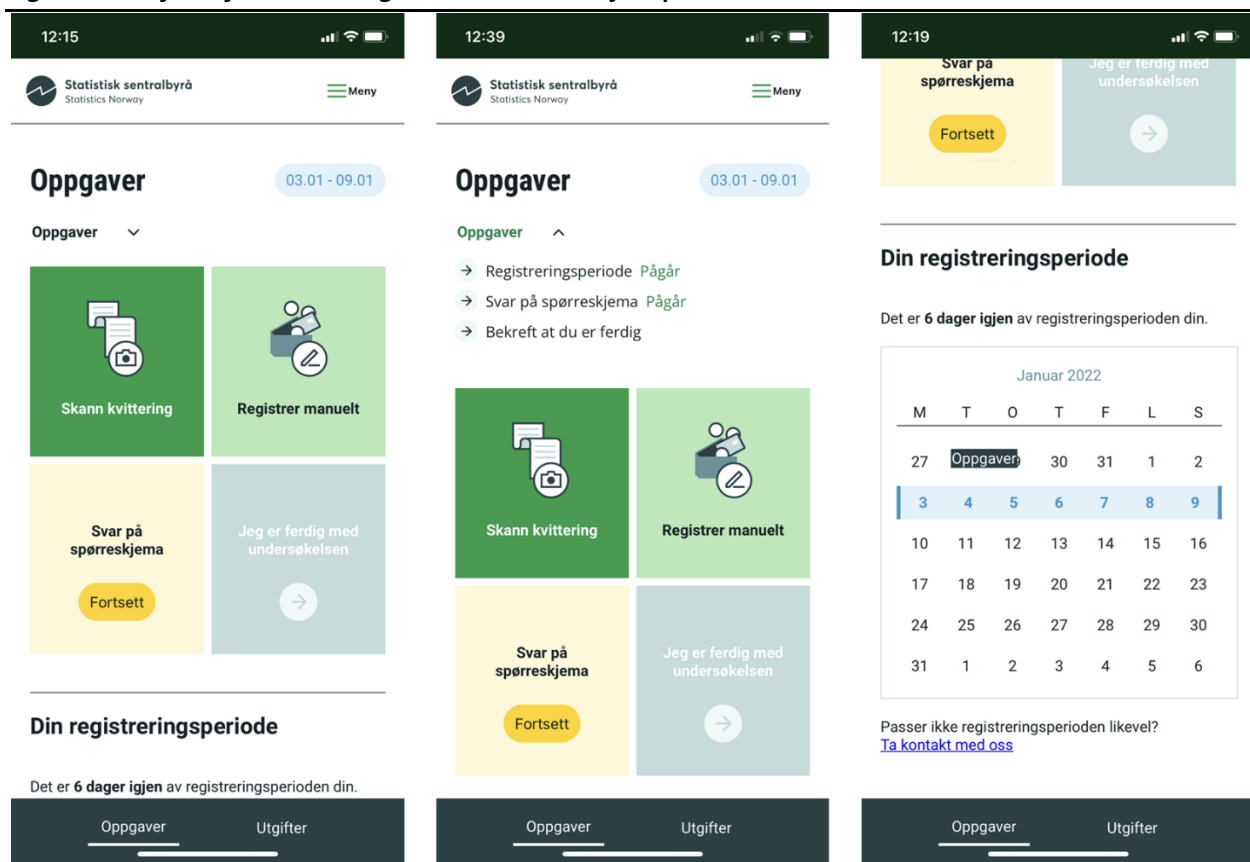
Hvis ikke registrert mobilnummer:

Nytelefon

Hvilket telefonnummer skal vi bruke?

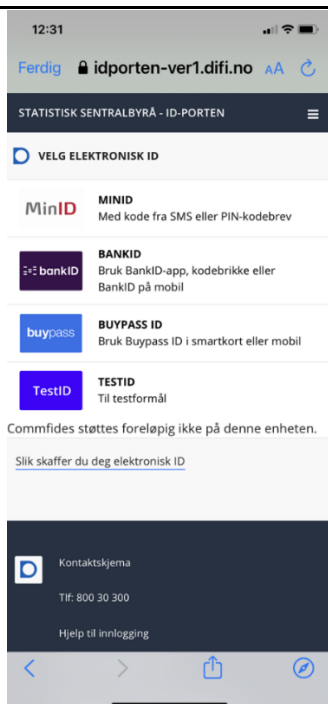
Appendix B: Skjermbilder fra webapplikasjonen

Figur B.1 Hjemskjermen, med og uten nedtrekksmenyer åpne

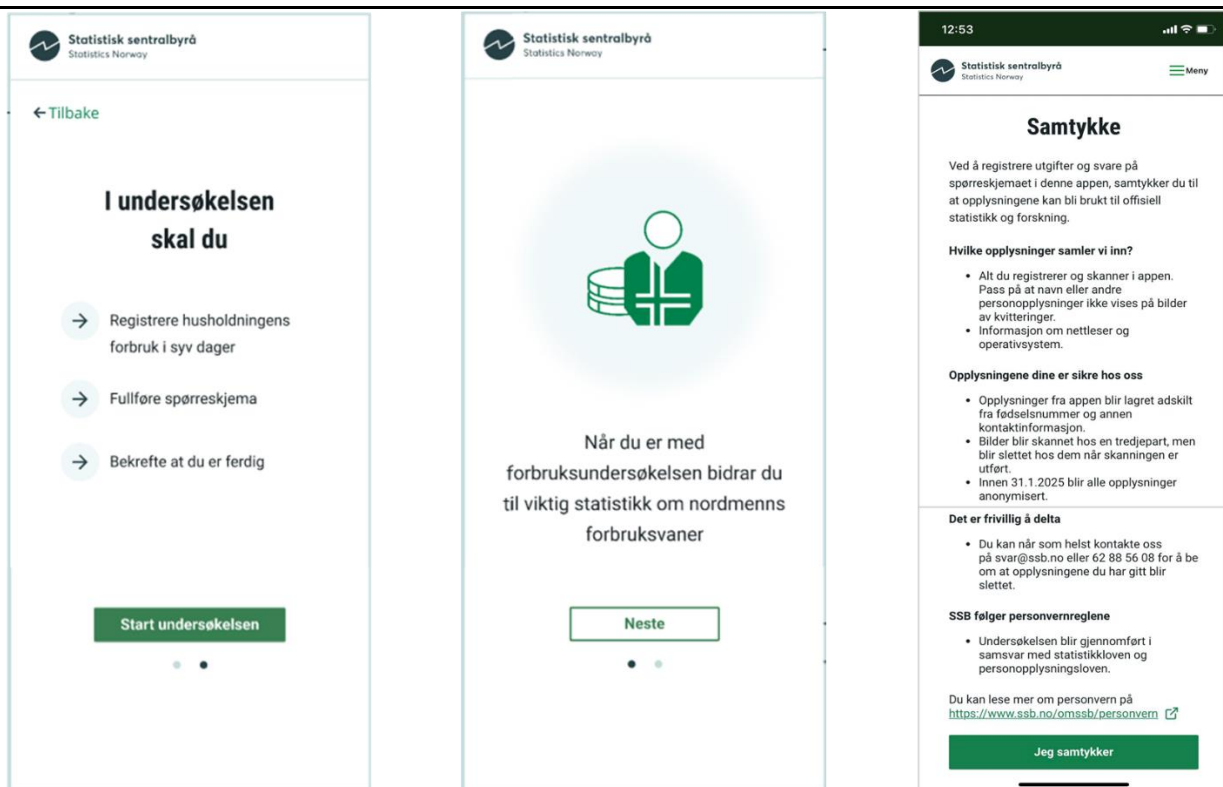
Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur B.2 Pålogging med ID-porten

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur B.3 «Komme i gang» instruks

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur B.4 Skanning av kvitteringer

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Oppgaver 03.01 - 09.01

Oppgaver ▾

Skann Bildebibliotek
Ta bilde eller video
Velg fil

Sv. spørreskjema undersøkelsen

Fortsett

Din registreringsperiode

Det er 6 dager igjen av registreringsperioden din.

Oppgaver Utgifter

Rediger kjøp

Skannet kvittering

Dato: 30.12.2021

Butikk/sted/betalingsmottaker: Matkroken

Vare	Antall	Beløp
AVOKADO MODNET 2PK	1	42,90
COOP CIABATTINA 4PK	2	19,90
COOP MARKED/MATKROKE	1	2,50
GIFFLOR M/KANEL 300G	1	39,90
OEP NACHIPS	1	26,90
S.M. TORTILLA 6PK	2	29,90

Lagre

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur B.5 Manuell registrering av kvitteringer

Registrer kjøp

Dato: 02.12.2021

Butikk/sted: Uincut

Vare: Ny vare/tjeneste

Beløp: 0,00

Vennligst legge til minst 1 vare

Lagre

Registrer kjøp

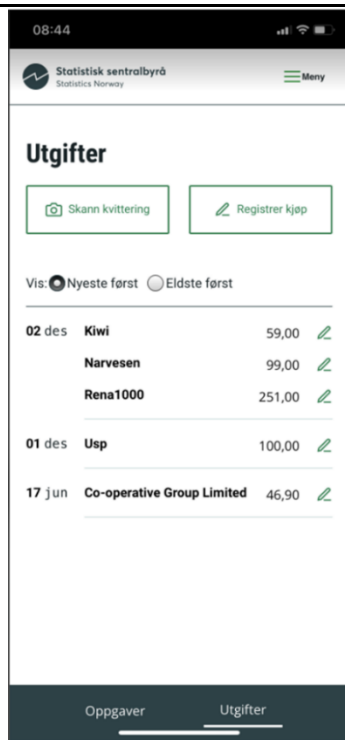
Jeg har kjøpt: Dameklipp

Hva kostet varen?: 750,00

Ferdig

Lagre

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Figur B.6 **Oversikt over registrerte utgifter**

Utgifter		
Vis: ☒ Nyeste først ☐ Eldste først		
02 des	Kiwi	59,00
	Narvesen	99,00
	Rena1000	251,00
01 des	Usp	100,00
17 jun	Co-operative Group Limited	46,90

Kilde: Forbruksundersøkelsen 2022, Statistisk sentralbyrå

Appendix C: Selvadministrert webskjema

Hus1

Hva slags bolig bor du/dere i?

1. Enebolig
2. Rekke- eller tomannsbolig
3. Tre-, eller firemannsbolig
4. Leilighet i blokk, bygård e.l.
5. Bor i båt, campingvogn eller bil

Bol1

Hvor mange rom disponerer du/dere til eget bruk?

Ta ikke med kjøkken, bad, entre, vaskerom eller små rom under 6 kvadratmeter.

[1-50]

Bol2

Omtrent hvor mange kvadratmeter er boligen?

I kjeller og loft skal bare beboelsesrom regnes med.

:1....9999 m2

Eier1

Eier eller leier du/dere boligen?

Velg "Leier" hvis du låner eller disponerer boligen på annen måte

1. Eier
2. Leier

Hvis Eier1 = 1

Eier2

Eier du/dere som selveier eller gjennom borettslag?

1. Selveier
2. Gjennom borettslag eller boligaksjeselskap

Hvis Eier1 = 1

Laan1

Har du/dere boliglån eller annet lån med sikkerhet i bolig?

Regn med alle lån med sikkerhet i boligen du bor i. Regn ikke med fellesgjeld.

1. Ja
2. Nei

Hvis Laan1 = 1

Laan2

Hvor mye gjenstår av lånet/lånene?

[1-99 000 000] Kroner

Hvis Laan1=1 (ja)

LUtg1

Hvor mye betaler du/dere for lån med sikkerhet i bolig per måned?

Oppgi 0 dersom det ikke betales noe. Ta ikke med nedbetaling av fellesgjeld

Beløp _____

Hvis LUt_{g1} > 0

LRent1**Hvor mye av dette er renter?**

1. (1-1 000 000) Kroner
2. Vet ikke

Hvis Laan1 = 1 (ja)

LRent2**Hva er renten for boliglånet/boliglånene nå?** Oppgi i prosent.

Gi et snitt dersom flere lån med forskjellig rente.

1. [0-9,9] prosent
2. Vet ikke

Hvis eier1 = 2 (leier/låner)

Husleie1**Betaler du/dere husleie?**

1. Ja
2. Nei

Hvis eier1 = 2 (leier/låner) og husleie1 = 1 (JA)

Husleie2**Hvor mye betaler du/dere i husleie pr. måned?**

[1-99 997] Kroner

Hvis eie1 = 2 (leiere) og husleie1 = 1 (som betaler husleie)

Husleie3**Er strøm inkludert i husleien?**

1. Ja
2. Nei

Hvis eier1 = 2 (leier) og Husleie1 = Ja

Husleie1a**Betaler du/dere vanlig markedsleie eller redusert leie?**

1. Vanlig markedsleie
2. Redusert leie
3. Vet ikke

Hvis Husleie1a = 2

Husleie1b

Hvorfor har du/dere redusert leie?

1. Får dekket husleie av det offentlige
2. Leier studentbolig
3. Får dekket husleie av arbeidsgiver
4. Leier av familie eller venner
5. Har redusert leie av andre grunner

Hvis Eier1 = 1 og hus1 ≠ 1 (enebolig)

FUt_{g1}**Betaler dere du/dere fellesutgifter til borettslag eller sameie?**

1. Ja
2. Nei

Hvis $F_{Utg1} = Ja$

F_{Utg2}

Hvor mye betaler du/dere i fellesutgifter?

[1-1000 000] Kroner (Per måned, kvartal, halvår, år)

Hvis $Eier1=1$ og $F_{utg1} = Ja$

F_{Utg3}

Hvilke av følgende tjenester inngår i husleien/fellesutgiftene?

1. Strøm
2. Oppvarming
3. Kommunale avgifter
4. Varmtvann
5. Garasje/parkering
6. TV/internett
7. Ingen av disse

Hvis $Eier1=1$ og $F_{utg1}=1$

F_{gjeld}

Hva er den samlede fellesgjelden på din/deres bolig?

1. Beløp _____
2. Har ikke fellesgjeld
2. Vet ikke

Hvis $F_{gjeld}=1$

F_{Utg4}

Hvor mye av husleien/fellesutgiftene går til å dekke renter og avdrag på fellesgjeld?

1. Beløp _____
2. Vet ikke

Hvis $eier2=1$ (Selveier) og $F_{Utg3} \underline{ikke} = 3$

KomA_{vg}

Hvilke av disse tjenestene inngår i dine/deres kommunale avgifter?

1. Renovasjonsavgift
2. Vannavgift
3. Kloakkavgift
4. Feieavgift
5. Andre kommunale avgifter

KomA_{vg2}

Hvor ofte betaler du/dere de kommunale avgiftene?

Velg: (Per måned, kvartal, halvår, år)

KomA_{vg3}

Hvor mye betaler du/dere for de ulike tjenestene? Hvis dette er vanskelig å spesifisere kan alt oppgis samlet

Avkysset tiltak..... Sum

Avkysset tiltak Sum

Samlet sum:Sum

Til Alle

Gar1

Eier eller leier du/dere tilgang til garasje, carport eller biloppstillingsplass?

1. Eier
2. Leier
3. Nei

Hvis gar1=1, 2

Gar1a**Har du/dere faste utgifter til parkering?**

Ta med utgifter til garasje, carport eller biloppstillingsplass som ikke er dekket av husleie.

1. Ja
2. Nei

Hvis gar1a=1

Gar1b**Hvor store er utgiftene til parkering?**

1. [1-100 000] Kroner (velg mnd/kvartal/halvår/år)
2. Vet ikke

Hvis eier1=1

Oppgrad**Hvilke av følgende oppgraderingsarbeider på bolig eller boligtomt har du/dere utført de siste 12 månedene?**

- 1 Påbygg, tilbygg eller innredning av kjeller/loft
- 2 Totalrenovering innvendig
- 3 Nytt kjøkken eller bad
- 4 Nye dører og/eller vinduer
- 5 Etterisolering
- 6 Nytt oppvarmingssystem
- 7 Nytt elektriske anlegg
- 8 Ny kledning eller nytt tak
- 9 Oppføring av garasje eller uthus
- 10 Graving eller planering på tomten
- 11 Ny uteplass, støttemur eller gjerder
- 12 Ny innkjørsel eller adkomstvei
- 13 Ingen av disse

Hvis Oppgrad1 ikke=9

Oppgrad2**Hvor store utgifter hadde du/dere til [avkrysset tiltak]**

Sumfelt (NOK)

Hvis eier1=1

Oppuss1**Hvilke av følgende oppussings- eller vedlikeholdsarbeider på bolig eller boligtomt har du/dere utført de siste 12 månedene?**

- 1 Utvendig maling
- 2 Mindre vedlikehold av kjøkken eller bad, for eksempel maling, ny vask, kran, eller lignende
- 3 Maling, nytt gulv eller lignende i stue, soverom eller gang
- 4 Vedlikehold av uteplass, mur eller gjerder
- 5 Vedlikehold av innkjørsel eller adkomstvei

6 Annet, spesifiser

7 Ingen av disse

Hvis Oppuss1 ikke=9

Oppuss2

Hvor store utgifter hadde du/dere til [avkrysset tiltak]?

Dersom betaling til håndverkere også dekket materialer eller innredning, kan du oppgi alt under «til håndverkere».

1. Til materialer/innredning Beløp

2. Til håndverkere Beløp

3. Totalt Sumfelt

Hvis eier1=1 og hvis eier= 2 og Husleie3=2

Elutg1

Er det enklest for deg å oppgi utgifter til strøm og nettleie separat eller samlet?

1. separat (radio)

2. samlet (radio)

3. boligen har ikke innlagt strøm

Hvis Elutg1 =separat - vise de to første radene.

Hvis Elutg1=samlet - vise siste rad

Hvis Elutg1=boligen har ikke strøm – gå tilFyrutg1

Elutg2

Hvor store utgifter har du/dere hatt til strøm og nettleie siste måned?

1 Nettleie ... NOK

2 Strøm ... NOK

3 Strøm og nettleie samlet ... NOK

Fyrutg1

Hva slags oppvarming har du/dere i boligen?

Dersom du har kombinert ovn for ved og bioolje, kryss av for begge alternativ

1. Elektrisitet, for eksempel elektriske ovner, varmekabler, varmelister

2. Luft til luft varmepumpe

3. Anne type varmepumpe, for eksempel luft til vann, jord, berg eller vannbåren varme

4. Lukket vedovn

5. Ovn for bioolje

6. Gassovn

7. Eget eller felles sentralvarmeanlegg

8. Balansert ventilasjon med varmegjenvinning

9. Annet, for eksempel være pelletsovn, åpen peis, ovn for olje/parafin, gass, solcelleanlegg

Hvis Fyrutg1=7

Sentralvarme1

Hva er sentralvarmeanlegget basert på?

1. Fjernvarme

2. Elektrisitet

3. Ved, flis, pellets

4. Bioolje

5. Gass

6. Varmepumpe

7. Annet

Dersom Fyrutg1=4,5,6,7 eller 9

Fyrutg2

Hvor store utgifter har du/dere til..

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

FritidsN1

Eier eller disponerer du/dere hytte eller hus som brukes til fritidsbolig i Norge?

Dersom du både eier og disponerer kryss av for de aktuelle

1. Ja, eier alene

2. Ja, eier sammen med andre

3. Ja, disponerer

4. Nei

Hvis FritidsN1=2,3

UtgiftFritid1

Har du/dere utgifter i forbindelse med fritidsbolig som disponeres eller eies sammen med andre?

1. Ja

3. Nei

Hvis UtgiftFritid1=1

UtgiftFritid2

Hvor mye har du/dere betalt i utgifter de siste 12 månedene?

Beløp Kroner

Hvis FritidsN1=1

FritidsN2

Har du/dere hatt noen av følgende utgifter til fritidsbolig de siste 12 månedene?

1. Festeavgift

2. Kommunale avgifter

3. Ingen av disse

Hvis FritidsN2 ikke er lik 3

FritidsN3

Hvor store utgifter har du/dere hatt til...

Avkysset.... Sum (Per måned, kvartal, halvår, år)

Avkrysset....Sum (Per måned, kvartal, halvår, år)

Hvis FritidsN2=2

FritidsN4

Hvilke tjenester inngår i de kommunale avgiftene?

1. Renovasjonsavgift

2. Vannavgift

3. Kloakkavgift

4. Feieavgift

5. Andre kommunale avgifter

Hvis FritidsN1=1

OppgradFri

Hvilke av følgende oppgraderingsarbeider på fritidsboligen har du/dere utført de siste 12 månedene?

- 1 Påbygg, tilbygg eller innredning av kjeller/loft
- 2 Totalrenovering innvendig
- 3 Nytt kjøkken eller bad
- 4 Nye dører og/eller vinduer
- 5 Etterisolering
- 6 Nytt oppvarmingssystem
- 7 Nytt elektriske anlegg
- 8 Ny kledning eller nytt tak
- 9 Oppføring av garasje eller uthus
- 10 Graving eller planering på tomten
- 11 Ny uteplass, støttemur eller gjerder
- 12 Ny innkjørsel eller adkomstvei
- 13 Ingen av disse

Hvis OppgradFri1 ikke=9

OppgradFri2

Hvor store utgifter hadde du/dere til [avkrysset tiltak]

Sumfelt (NOK)

Hvis FritidsN1=1

OppussFri1

Hvilke av følgende oppussings- eller vedlikeholdsarbeider på fritidsboligen har du/dere utført de siste 12 månedene?

- 1 Utvendig maling
- 2 Mindre vedlikehold av kjøkken eller bad, for eksempel maling, ny vask, kran, eller lignende
- 3 Maling, nytt gulv eller lignende i stue, soverom eller gang
- 4 Vedlikehold av uteplass, mur eller gjerder
- 5 Vedlikehold av innkjørsel eller adkomstvei
- 6 Annet, spesifiser
- 7 Ingen av disse

Hvis OppussFri1 ikke=9

OppussFri2

Hvor store utgifter hadde du/dere til [avkrysset tiltak]..

Dersom betaling til håndverkere også dekket materialer eller innredning, kan du oppgi alt under «til håndverkere».

1. Til materialer/innredning	Beløp
2. Til håndverkere	Beløp
3. Totalt	Sumfelt

Hvis FritidN=1

Elutg1

Er det enklest for deg å oppgi utgifter til strøm og nettleie for fritidsboligen separat eller samlet?

1. separat (radio)
2. samlet (radio)
3. boligen har ikke innlagt strøm

Hvis Elutg1 =separat - vise de to første radene.

Hvis Elutg1=samlet - vise siste rad

Hvis Elutg1=boligen har ikke strøm – gå tilFyrutg1

Hvis Elutg1=1 eller 2

Elutg2

Hvor store utgifter har du/dere hatt til strøm og nettleie for fritidsboligen siste måned?

1 Nettleie ... NOK

2 Strøm ... NOK

3 Strøm og nettleie samlet ... NOK

Hvis FritidN=1

FyrutgFri1

Hva slags oppvarming har du/dere i fritidsboligenboligen?

Dersom du har kombinert ovn for ved og bioolje, kryss av for begge alternativ

1. Elektrisitet, for eksempel elektriske ovner, varmekabler, varmelister
2. Luft til luft varmepumpe
3. Anne type varmepumpe, for eksempel luft til vann, jord, berg (vannbåren varme)
4. Lukket vedovn
5. Ovn for bioolje
6. Gassovn
7. Eget eller felles sentralvarmeanlegg
8. Balansert ventilasjon med varmegjenvinning eller -veksling
9. Annet, for eksempel pelletsovn, åpen peis, olje-/parafinovn, gass, solcelleanlegg

Hvis FyrutgFri1=7

Sentralvarme1

Hva er sentralvarmeanlegget basert på?

1. Fjernvarme
2. Elektrisitet
3. Ved, flis, pellets
4. Bioolje
- 5 Gass
- 6 Varmepumpe
7. Annet

Dersom FyrutgFri1=4,5,6,7 eller 9

FyrutgFri2

Hvor store utgifter har du/dere til ..

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

Avkrysset oppvarming Kroner (mnd/kvartal/halvår/år)

Stilles til alle som har ved som oppvarming, enten i bolig eller fritidsbolig

Hvis Fyrutg1_4 eller FyrutgFri1_4

Ved_1

Har du/dere fått eller hugget ved selv til privat bruk i bolig eller fritidsbolig de siste 12 månedene?

1. Ja
2. Nei

Hvis Ved_1 = Ja

Ved_2

Kan du anslå hvor mye du måtte ha betalt dersom du skulle ha kjøpt veden?

- 1 Beløp [0 ... 99997]
- 2 Kan ikke anslå verdi

Hvis Ved_2 = Kan ikke anslå verdi

Ved_3

For å kunne beregne en verdi av veden du har fått eller hugget, vil vi gjerne vite omtrent hvor mye ved du/dere har fått/hugget

Velg mengdeenhet og oppgi antall du har fått/hugget i neste spørsmål

1. Små ekker opptil 40 liter -> antall
2. Små ekker opptil 60 liter -> antall
3. Store sekker opptil 1000 liter -> antall
4. Sekker, store ca 1500 liter -> antall
5. Kubikk -> antall

LeieFritidN

Har du/dere leid fritidsbolig på langtidsleie i Norge, de siste 12 månedene? Med langtidsleie menes mer enn tre måneder

1. Ja
2. Nei

Hvis FritidLeieN=1

LeieutgFritid

Hvor mye har din husholdning betalt samlet i langtidsleie de siste 12 månedene?

Sum Kroner

LeiefritidEI

Er elektrisitet og brensel inkludert i leien, eller betales dette separat?

1. Inkludert i leien
2. Betales separat

Til alle

FritidsUtl1

Eier eller har du/dere andel i fritidsbolig i utlandet? For eksempel ferieleilighet, sommerhus eller lignende

1. Ja
2. Nei

Hvis FritidsUtl=1

FritidsUtl2

Hva slags kostnader har du/dere hatt til fritidsbolig i utlandet de siste 12 månedene?

- 1 Forsikring
- 2 Felleskostnader eller husleie
- 3 Lokale skatter og avgifter
- 4 Vedlikehold (ikke bygging eller påbygging)
- 5 Elektrisitet
- 6 Utgifter til hage eller uteområde
- 7 Andre utgifter, spesifiser

Kommer fram det det er huket av for

FritidsUtl3

Hvor store kostnader hadde du/dere til...

x ... NOK (valuta?)

x ... NOK

x ... NOK

Hvis utgifter til lokale skatter og avgifter

FritidsUtl4

Hva inngår i de lokale skattene og avgiftene?

1. Renovasjon

2. Vann og avløp

3. Eiendomsskatt

4. Annet

LeieFritidU1

Har du/dere leid fritidsbolig på langtidsleie i utlandet, de siste 12 månedene? Med langtidsleie menes mer enn tre måneder

1. Ja

2. Nei

Hvis FritidsN2 =1

LeieFritidU2

Hvor mye har din husholdning betalt samlet for langtidsleie de siste 12 månedene?

Sum Kroner

Reiser1

Har du/dere hatt utgifter til fly, tog, båt, buss eller lignende på fritidsreiser de siste 12 månedene? Ta ikke med pakkereiser der både reise og overnatting er inkludert i prisen.

1. Ja

2. Nei

Hvis Reiser1=1

Reiser2

Hvordan reiste du/dere? (flere kryss mulig)

1. Fly innenlands

2. Fly utenlands

3. Båt (ferge, hutigruta+B76 o.l.)

4. Tog

5. Buss

6. Annen transportmåte, spesifiser

For avkryssede

Reiser3

Hvor mye betalte du/dere for ..

Avkysset reiseKroner

Avkysset reise.....Koner

Overnatting1

Har du/dere betalt for overnatting på reise de siste 12 månedene? Ta ikke med pakkereiser der både reise og overnatting er inkludert i prisen

1. Ja
2. Nei

Hvis Overnatting1=1

Overnatting2

Hvordan overnattet du/dere? (flere kryss mulig)

1. Leid feriebolig eller rom i hus (Airbnb, Novasol, Finn og andre annonser)
2. Hotell eller lignende (for eksempel leilighetshotell, motell, fjellstue, bed and breakfast)
3. Campingplass (campingvogn, bobil, telt, campinghytte)
4. Skole, internat (om dette ikke er del av skolepenger)
6. Annen leid innkvartering (for eksempel fritidsbåt i marina, tog, firmahytte/-leilighet)

For avkyssede

Overnatting3

Hvor mye betalte du/dere for...

Avkysset overnattingKroner

Avkrysset overnatting.....Koner

Pakk1

Har du/dere kjøpt eller fått pakketurer, for eksempel charterturer, cruise eller gruppereiser de siste 12 månedene?

1. Ja
2. Nei

Hvis pakk1=1

Pakk2

Hvor mye har du/dere betalt for pakketurer de siste 12 månedene?

Dersom du/dere fikk reisen i gave, anslå hvor mye du/dere selv måtte ha betalt
Beløp

Utdanning1

Har du/dere betalt skolepenger for noen i husholdningen de siste 12 månedene?

1. Ja
2. Nei

Hvis Utdanning1=1

Utdanning2

Hvilke av følgende utdanninger har du/dere betalt skolepenger for?

1. Privat barneskole eller ungdomsskole
2. Videregående skole
3. Folkehøyskole
4. Høyskole eller universitet
5. Annen utdanning (feks voksenopplæring, språkkurs el)

Utdanning3

Hvor mye betaler du/dere hver måned for ...

Hvis du/dere ikke betaler per måned, ber vi deg om å anslå hva utgiften er per måned.

Avkysset utdanningKroner

Avkrysset utdanning.....Koner

VarigMøbler1

Hvilke av følgende møbler eller inventar har du/dere kjøpt eller fått de siste 12 månedene?

1. Sofa
2. Utemøbler
3. Spisebord
4. Seng
5. Bokhyller/reol/skap
7. Lamper/belysning
8. Andre større møbler/inventar
9. Ingen av disse

Hvis VarigMøbler1 ikke er 9

VarigMøbler2**Hvor mye betalte du/dere for ...**

Dersom dette var en gave, anslå verdien

Avkysset gjenstandKroner

Avkrysset gjenstand.....Koner

VarigUnderh1**Hvilke av følgende elektriske artikler har du/dere kjøpt eller fått de siste 12 månedene?**

1. Kjøleskap, oppvaskmaskin, stekeovn
2. Vaksemaskin, tørketrommel
2. Mobiltelefon
3. TV
4. Lydanlegg, for eksempel høyttalere, forsterker
5. Spillkonsoll, som Playstation, Xbox e.l.
6. Datamaskin (stasjonær eller laptop), skjerm, skriver
8. Kamera, filmkamera
9. Større elektrisk/motorisert verktøy
10. Andre større eller kostbare elektriske- eller underholdningsartikler
11. Ingen av disse

Hvis VarigUnderh1 ikke er 11

VarigUnderh2**Hvor mye betalte du/dere for...**

Dersom dette var en gave, anslå verdien

Avkysset gjenstandKroner

Avkrysset gjenstand.....Koner

VarigFritid1

Fritidsutstyr**Hvilke av følgende fritidsutstyr har du/dere kjøpt eller fått de siste 12 månedene?**

1. Ski/skøyter
2. Jakt/fiskeutstyr
3. Dykkerutstyr
4. Telt eller annet friluftsutstyr
5. Annet kostbart fritidsutstyr
6. Ingen av disse

Hvis VarigFritid1 ikke er 6

VarigFritid2**Hvor mye betalte du/dere for...**

Dersom dette var en gave, anslå verdien

Avkysset gjenstandKroner

Avkrysset gjenstand.....Koner

VarigKunst1

Hvilke av følgende verdifulle gjenstander har du/dere kjøpt eller fått de siste 12 månedene?

1. Smykker
2. Kunst
3. Bunad
4. Sølvtey
5. Musikkinstrument
6. Andre verdifulle gjenstander
7. Ingen av disse

Hvis VarigKunst1 ikke er 5

VarigKunst2

Hvor mye betalte du/dere for...

Dersom dette var en gave, anslå verdien

Avkysset gjenstandKroner

Avkrysset gjenstand.....Koner

Fors1

Hvilke av følgende forsikringer har du/dere betalt for de siste 12 månedene?

1. Boligforsikring (også for fritidsbolig)
2. Innboforsikring (også for fritidsbolig)
3. Livsforsikring
4. Pensjonsforsikring
5. Reiseforsikring
6. Barneforsikring (hvis barn)
7. Bilforsikring (hvis bil)
8. Ingen av disse

Fors2

Hvor mye har du/dere betalt for...

Hvis flere forsikringer betales som samlet sum - prøv å anslå en sum per forsikring så godt du kan

Avkysset forsikring Beløp (måned/kvartal/halvår/år)

Avkysset forsikrning Beløp (måned/kvartal/halvår/år)

Avkysset forsikring Beløp (måned/kvartal/halvår/år)

FasteUtg1

Hvilke av følgende utgifter har husholdningen hatt siste 30 dager?

Ta med for alle i husholdningen din

1. Mobilabonnement
2. Internettabonnement
3. Kabel-TV og strømtenester som Netflix, Disney+ og Spotify
4. Medlemskap/avgift til idrettsforening eller treningssenter
5. Andre medlemskontingenter til lag eller forening (korps, kor, DNT e.l.)
6. Abonnement på avis, tidsskrift e.l.
7. Barnepass (barnehage, SFO e.l.)
8. Månedskort for kollektivreiser
9. Studielån eller andre lån uten sikkerhet i bolig
10. Bompengavgift
11. Abonnement på spill (playstation el)

12. Alarmtjenester

13. Ingen av disse

FasteUtg2

Hvor store utgifter har husholdningen hatt siste 30 dager til

x1 (kr)

x2 (kr) osv.

Appendix D: Hovedutsending e-post

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Forbruk {ioNumber}

Til {name}

Hei!

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om husholdningers forbruk av varer og tjenester, og din husholdning er trukket ut til å delta.

Vi kommer snart til å ringe deg

En av våre intervjuere vil i løpet av neste uke ringe deg for å gjennomføre et kort intervju. Etter intervjuet skal husholdningen registrere utgifter til varer og tjenester i en avtalt uke. Husholdningen blir også bedt om å fylle ut et webskjema. Intervjueren gir deg nærmere informasjon om hvordan du skal gjennomføre webundersøkelsen.

Hvis du vil avtale tidspunkt for intervju, kan du ta kontakt med oss på telefon 62 88 56 08 eller e-post svar@ssb.no.

Alle som fullfører undersøkelsen, får et gavekort på 500 kroner. Gavekortet kan brukes over hele landet og i de fleste butikker.

Svarene dine er viktige

12 000 husholdninger er trukket fra SSBs register til å være med i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men din deltakelse bidrar til gode og pålitelige resultater om hva folk i Norge bruker pengene sine på, og hvordan forbruket fordeler seg på ulike utgiftsposter som mat, klær, drivstoff og bolig. Du kan lese mer om undersøkelsen på ssb.no/forbruk-svar.

Opplysningene dine er sikre hos oss

Svarene blir kun brukt til statistikk og forskning, og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husholdning fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om inntekt, skatt, formue og arbeid fra Skatteetaten og Nav, opplysninger om boligen fra kommunene og Statens kartverk, informasjon om strømforbruk fra Statnett, kvitteringsdata fra dagligvarekjedene Rema, NorgesGruppen. Bunnpris og COOP og debetkorttransaksjoner fra Nets.

Vi anonymiserer alle opplysninger om deg og husholdningen din innen 31. januar 2025. Før denne datoen kan du når som helst kontakte oss for å trekke deg og be om at svarene blir slettet.

Har du spørsmål?

Kontakt oss på

- e-post: svar@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–21 mandag til torsdag og kl. 10–15 fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen

administrerende direktør

Appendix E: E-post utsending etter telefonintervjuet

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Forbruk {ioNumber}

{name}

Hei!

Takk for at du vil delta i Forbruksundersøkelsen. Som avtalt i startintervjuet skal du nå

- registrere alle utgifter i husholdningen i en uke
- fullføre webskjemaet
- bekrefte at du er ferdig

Når du har fullført disse oppgavene, sender vi deg et gavekort på 500 kroner.

Du skal registrere utgifter for perioden {dateFrom} til {dateTo}.

Du vil motta en SMS fra oss med lenke til forbruksappen den dagen perioden starter (appen finnes ikke i App Store eller Google Play).

- Når du trykker på lenken, får du instruksjoner om hvordan du kan installere appen på din mobiltelefon eller PC.
- Første gang logger du inn via ID-porten. Du kan benytte MinID eller BankID.

Slik registrerer du utgifter i appen

- Det enkleste er å registrere utgifter ved å ta bilde av kvitteringer. Husk å samle på kvitteringer for alle kjøp som husholdningen gjør i registreringsuken.
- Du kan også legge inn kjøp og andre utgifter manuelt.
- Du kan fylle ut webskjemaet når som helst i registreringsuken. Du kan ta pauser og starte igjen der du stoppet.
- Husk å registrere alt husholdningen bruker penger på. I webskjemaet spør vi om faste utgifter, utgifter til bolig og fritidsbolig og andre varer og tjenester som dere ikke kjøper så ofte.

Har du spørsmål?

Kontakt oss på

- e-post: sva@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–21 mandag til torsdag og 10–15 fredag.

Vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå (SSB)

Appendix F: E-post med takk for deltakelse

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Forbruk {ioNumber}

Til {name}

Hei!

Registreringsperioden på Forbruksundersøkelsen er nå over. SSB takker for din deltakelse. Du har gitt et viktig bidrag til ny offisiell statistikk om hva folk i Norge bruker pengene sine på.

Du vil motta et gavekort på 500 kroner én til to uker etter at du har fullført undersøkelsen.

Er du ikke ferdig med registreringen?

Dersom du ikke er helt ferdig med all registrering eller utfylling av spørreskjemaet, setter vi pris på om du gjør deg ferdig senest førstkommende onsdag. Når du er ferdig, er det viktig at du trykker på knappen «Jeg er ferdig med undersøkelsen» i appen.

Har du spørsmål?

Kontakt oss på

- e-post: sva@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-20 mandag til fredag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Appendix G: SMS tekster

Påminnelse 1 rekruttering (SMS)

Hei! Vi har invitert deg til å delta i Forbruksundersøkelsen. Det er ti år siden forrige undersøkelse, og nå trenger vi svar fra så mange som mulig for å forstå utviklingen. Derfor er dine svar viktige! Alle som deltar, får et gavekort på 500 kroner. Vi ringer deg igjen i løpet av dagen. Kontakt oss på 62885608 eller svar@ssb.no dersom du vil avtale tidspunkt for intervju. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 2 rekruttering (SMS)

Hei. Du er invitert til å delta i vår første digitale forbruksundersøkelse! Vi håper du vil bidra til god statistikk om forbruk i husholdninger. En av våre intervjuere vil snart ringe deg. Du kan lese mer om undersøkelsen her: <https://www.ssb.no/forbruk-svar> Kontakt oss gjerne på 62885608 eller svar@ssb.no for å avtale et tidspunkt som passer for deg. Vennlig hilsen SSB

Melding til de som ikke ønsker å delta (SMS)

Hei! Vi har tidligere kontaktet deg om vår nye forbruksundersøkelse. Vi trenger fortsatt flere svar. En av våre intervjuere vil snart ringe deg igjen, og vi håper det passer bedre for deg nå. Vi har også sendt deg en e-post. Kontakt oss på telefon 62 88 56 08 eller e-post svar@ssb.no dersom du vil avtale et tidspunkt for intervju. Vennlig hilsen SSB

Hovedutsending (SMS)

Til {name}. Statistisk sentralbyrå inviterer deg til å delta i Forbruksundersøkelsen. Vi har sendt deg mer informasjon på e-post. En av våre intervjuere vil ringe deg en av de nærmeste dagene. Alle som fullfører undersøkelsen, får et gavekort på 500 kroner. Kontakt oss på 62885608 eller svar@ssb.no dersom du vil avtale tidspunkt for intervju. Vennlig hilsen SSB

SMS ved oppstart med lenke til app (SMS)

Takk for at du deltar i Forbruksundersøkelsen. Perioden du skal registrere utgifter for, starter i dag. Logg inn i appen via ID-porten: <https://forbruk.ssb.no> I appen kan du ta bilde av alle kvitteringer. Ta kontakt på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no dersom du har spørsmål eller ønsker å få bekreftet at denne meldingen er sendt fra SSB. Thank you for participating in the Household Budget survey. Your registration period starts today. Log in to the app via the ID-porten: <https://forbruk.ssb.no>. Contact us at 62 88 56 08 or svar@ssb.no if you have questions. Mvh SSB

Påminnelse 1 til påbegynte (SMS)

Tusen takk for at du bidrar til ny Forbruksstatistikk. Tips! Ta bilde av alle kvitteringer. Du kan også laste opp skjermbilde av digitale kvitteringer eller se transaksjoner i nettbanken. Kontakt oss på 62885608 eller svar@ssb.no dersom du lurer på noe. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 2 til påbegynte med tips om webskjema (SMS)

Registreringsperioden din er snart over. Har du husket å svare på webskjemaet? Det er viktig at du svarer på alle spørsmålene. Hvis du må avbryte underveis, lagrer vi svarene dine automatisk. Er noen av spørsmålene vanskelige? Du finner mange av svarene i nettbanken din. Lurer du på noe, kan du kontakte oss på 62885608 eller svar@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 3 til påbegynte registreringer (SMS)

Din deltakelse i Forbruksundersøkelsen er snart over. Du har gjort en kjempeviktig jobb! Tips: Har du kanskje vært på kafé, i svømmehallen eller på kino i helgen? Husk å ta med slike utgifter også. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no dersom du har spørsmål. Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 1 til ikke påbegynte registreringer (SMS)

Vi er halvveis i uken, og det kan være lurt å komme i gang med registrering av utgifter. Tips: Du kan enkelt registrere alle kvitteringer ved å ta bilde av dem i appen. Lurer du på noe? Kontakt oss på 62885608 eller svar@ssb.no Lenke til appen: <https://forbruk.ssb.no> Vennlig hilsen SSB

Påminnelse 2 til ikke påbegynte registreringer (SMS)

Tusen takk for at du bidrar til ny Forbruksstatistikk. Lurer du på noe? Kontakt oss på 21094228 eller forbruk@ssb.no Tips: Registrer gjerne utgifter jevnlig og husk at du kan skanne alle kvitteringer i appen. Lenke til appen: <https://fbu.2021.ssb.no> Vennlig hilsen SSB

Melding om ferdigstilling (SMS)

Hei! Har du husket å fullføre Forbruksundersøkelsen? Trykk på knappen "Jeg er ferdig med undersøkelsen" på hjemskjermen i appen, slik at vi får sendt deg gavekortet ditt. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no dersom du har noen spørsmål. Vennlig hilsen SSB

Melding sendt av intervjuer etter ikke kontakt (SMS)

Hei! Vi har ringt deg i forbindelse med forbruksundersøkelsen, men ikke fått svar. Vi ønsket å snakke med deg og håper du har anledning neste gang vi ringer. Kontakt oss gjerne på 62885608 eller svar@ssb.no for å avtale et tidspunkt som passer for deg. Vennlig hilsen SSB